Hayat

SAYI: 4
23 OCAK 1959
125 KURUŞ

Bu sayıda :

FEZA ve İNSAN

Bugüne kadar hayatlarını başka dünyaların fethine vakfetmiş insanların ve eserlerinin hikâyesini anlatan büyük bir röportaj

INGRID BERGMAN
SON AŞKI,
SON FİLMİ
14 - 15 inci sahifelerde

Susamış olduğunu bilmiyor...

Bir tecrübe sizi ikna edecektir:

Cildiniz sütbeyaz NİVEA kremini iştiyakla içecek, düzgün ve gündoğuşundaki usare ile dolu goncalar gibi taze ve gergin olacaktır.

Genç, taze, güzel bir cilde mâlik olmak için en emin çare, sabah akşam NİVEA kremi kullanmaktır.

Üç nesilden beri dünyanın dört bucağında NİVEA kremi milyonlarca kadının cildinin güzelliğini muhafaza etmektedir.

Cilt milyonlarca hücrelerden mütegekkildir. Gençlikte bu hücreler mayi ile dolgun ve gergindir. Hücreler, tebahur eden mayii alttaki cilt tabakalarından tamamlar. Cilt, düzgün ve usare ile dolu goncalar gibi gergin kalır.

Seneler ilerledikçe cildin hücreleri, tebahur eden mayii çabucak tamamlamak kabiliyetini gitgide kaybederler. Cilt susamağa başladığı halde, biz bunun farkına varamıyoruz. Fakat cilt tedrici surette gevşeyip, pörsür ve kırışıklar husûle getirmekle «susamış» olduğunu belli eder.

Cildinizin içecek ihtiyacını gideriniz!

Normal olarak cildi hariçten beslemek kabil değildir. Fakat ilim ve fen «Eucerit»i keşfetmiştir. Eucerit dünyaca meşhur NİVEA kreminin tesir eden maddesidir. Eucerit, cildin unsurlarına yakındır, akrabası sayılır. Bu sebeble Eucerit cildin derinliklerine nufuz ederek susamış olan cilde, güzelliğini iade eden mayii hariçten temin ederek dolgunluk ve gerginliğini sağlar.

Bundan başka NİVEA hücreleri çabuk kurumaktan korur ve cildin sathını düzgünleştirir.

Cildin gonca gibi körpeliğini NIVEA Kremi sağlar.

IŞIK KİTAPLARI

Serisinden şimdiye kadar çıkan eserler:

* Artık Yoldaş Değiliz (Mevcudu kalmamıştır.)
* Kahramanlık Ruhu
* Yol Üstündeki Oda
* Büyük Tecrübe
* 1984
* Cesaret Madalyası
* Fazilet Mücadelesi

Bu serideki kitaplar hem kütüphanenizi süsliy ecek, hem de iyi eserler okumanızı temin edecektir.

İlk defa Amerikan Cep Kitapları ayarında, modern tesislerle basılmış bir kitap serisi

IŞIK KİTAPLARI SİPARİŞ ADRESİ Posta Kutusu 1146 İSTANBUL

Toptan siparişlere yüzde 20 tenzilât yapılır.

Ömür boyunca Sofranızda...

Nuh'un ANKARA MAKARNASI

Ankara Makarna Un ve İrmik Fabrikaları
Nuh Eskiyapan ve Ort. Koll. Şti.
İst. Tel: 22 10 72 Ankara Tel: 12395

Hayat

INGRID BERGMAN
(Fotoğraf : Warner Bros)

HAFTALIK MECMUA

YIL : 3 SIRA No : 120
SAYI : 4 CİLT : I 1959

SAHİBİ : Şevket RADO

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES

YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İbrahim ÇAMLI

REDAKSİYON :
Sadun ALTUNA, Semiral BİLBAŞAR, Hikmet ANDAÇ

RESİM ve BAŞLIKLAR :
Ayhan ERER

FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56

DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.

İLÂNLAR :
Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Limited Ortaklığ'ından verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak isteyenler yukarıda yazılı Dolar veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

SPOR VE KADIN

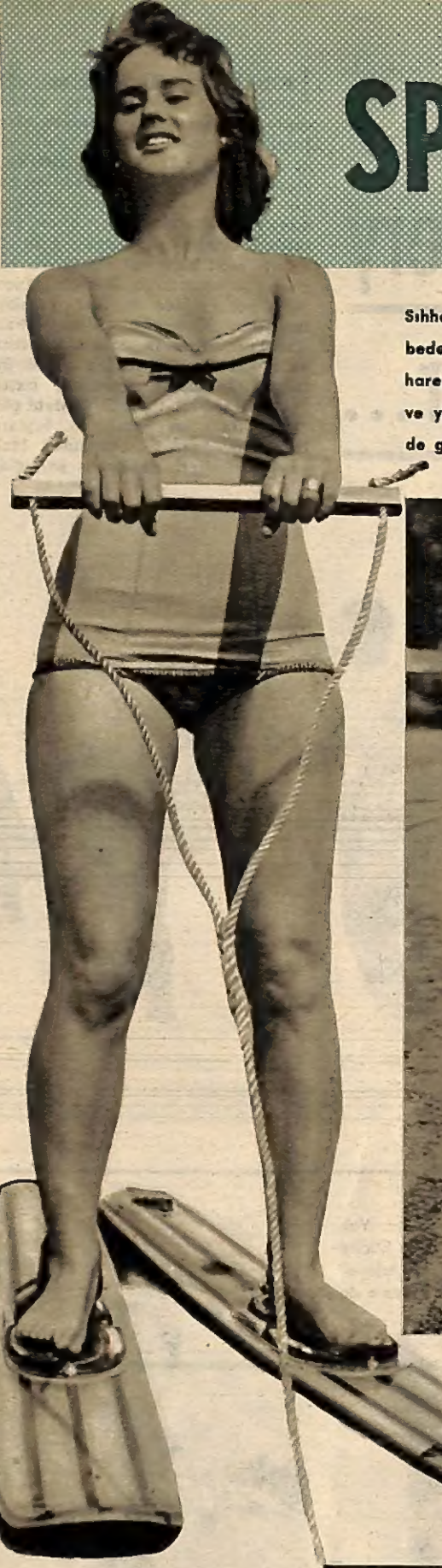

Sıhhatli bir güzellik ancak sporla mümkündür. Kadında bunu sağlıyan da beden hareketleri ve açık hava sporlarıdır. En aşağı elli yıldan beri beden hareketleri sporunun ana vatanı İsveç'te bunun içindir ki kadınlar, vücut ve yüz güzelliği bakımından büyük bir şöhrete sahiptirler. Sahifelerimizde göreceğiniz, İsveç'in sporcu kadınları bu iddianın en canlı misalleridir.

MONICA PETERSSON : on parmağında on marifet olan bir sporcudur. Yüksek atlar, disk atar, yüz metre koşar. Beden terbiyesi öğretmeni olacaktır. Hemen hemen bütün spor kollarında çalışmakta, hepsinde de muvaffak olmaktadır. En büyük başarısı ise sıhhatli bir vücuda sahip olmasıdır.

ISABELL: İsveç'in en ünlü deniz ve kara kayakçısıdır. Hemşire okuluna devam etmektedir. Sporu spor için yapar. Spor bu memlekette tabiî ihtiyaçlar arasında sayıldığı için kadın sporcular arasında dünya şampiyonu yok, buna mukabil Isabel Ahrgen gibi güzel vücutlu kadın çoktur.

LENA: İsveç'in tenis yıldızıdır. Beden terbiyesi tıbbı tahsil etmektedir. Teniste yıldız olduğu gibi okulunun da başarılı öğrencilerindendir. Lena Cedestrom sağlam kafanın sağlam vücutta olduğu sözünü ispat etmekle kalmamış geçenlerde yapılan bir güzellik müsabakasında da ikinci olmuştur.

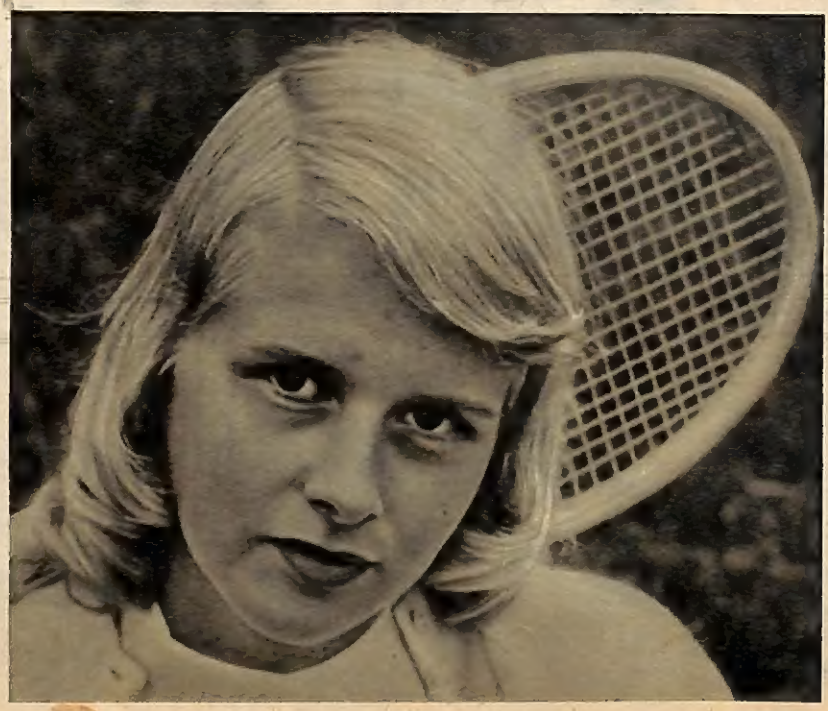

Hâtıralarının Neşri Dolayısiyle

Mareşal Montgomery Hakkında Fıkralar...

İKİNCİ Cihan Harbi'nde müttefik ordularının bir kısmına ikinci cephe açılınca kumanda etmiş olan İngiliz Mareşali Montgomery'nin yeni neşrettiği hâtıraları İngiltere'de olduğu kadar bütün dünyada da geniş akisler bırakmıştır. Montgomery'nin hâtıraları bugün en çok satılan kitapların başında gelmektedir. Fakat hâtıraların bilhassa İngiltere'de uyandırdığı akisler Mareşalin pek lehinde değildir. Yapılan tenkitler, Mareşalin İkinci Cihan Harbi'nin sonunda, nazi ordularına karşı kazanılan zaferden en büyük hisseyi kendisine ayırması, hattâ İngiliz Başvekili Churchill'i dahi gölgede bırakması etrafında toplanmaktadır. Ayrıca hâtıratında İtalyan generalleri hakkında söylediği sözler ve onlardan son derece istihzalı bir üslûpla bahsetmesi Avam Kamarası'nda nâhoş bir tesir bırakmıştır. Mareşal fazla mağrur ve zaferleri kendisine mâletmekte fazla ileri gitmiş sayılmaktadır. Bununla beraber harb içinde son derece sade görünüşü altında Montgomery'nin karakter itibariyle mağrur ve kendinden fazla emin oluşu zaten biliniyordu ve onun bu hali birçok hikâyelerin uydurulmasına sebep olmuştu. Hattâ Başvekil Churchill ile her zaman anlaşamadıkları da bu iki kuvvetli adamı yakından tanıyanlar için meçhul değildi. Bununla beraber Churchill, Mareşal Montgomery'nin askerî kudretini takdir ettiği için, karakterleri biribirine zıt olmakla beraber, kendisiyle işbirliği

HULA HOOP ULUDAĞ'DA

«Çember hastalığı» Hula-Hoop dağ, bayır tanımadan dönmeğe devam ediyor. Sokaklarda, tiyatrolarda, evlerde döndükten sonra şimdi de dağlara çıktı. İşte, Uludağ'da, 1600 metre irtifada çevrilen Hula çemberi...

SPOR ve KADIN

AGNETA VINEL : Son yapılan bir at yarışında hâdise yaratmıştır. Yalnız binicilik değil yüz ve vücut bakımından da hâdise yaratacak bir güzellikte olan bu genç kız, at sporu gibi büyük maharet isteyen bir kola da el atmış sporcu İsveç kızlarındandır. Muhakkak olan birşey varsa o da İsveç kadınlarının her spor ile aynı amatör zevk ve heyecanı içinde ilgilendikleridir.

ANITA HELLSTROM : İsveç'in yüzme şampiyonlarındandır. Henüz on sekiz yaşında olmasına rağmen kendi branşında beş tek, iki de takım şampiyonluğu vardır. Öğretmen olacaktır. On sekiz yaşında bir genç kız için böyle bir vücuda sahip olmak İsveç'e has özelliklerdendir. İsveç'in iklimi düşünülürse açık hava su sporlarının güçlüğü kolayca anlaşılır.

yapmaktan çekinmemiş, fakat bu işbirliği Churchill'in Montgomery hakkında fırsat düştükçe nükteler savurmasına da mâni olamamıştır. Hattâ, rivayete göre Churchill'in, bir gün Montgomery'den bahsederken onun gururuna işaret ederek:

«Mağlûp olması düşünülemez, fakat galip gelince de tahammül edilemez..» dediği meşhurdur.

Mareşal Montgomery'nin hâtıraları satışa çıktıktan sonra, ona dair söylenmiş olan sözler ve Churchill ile münasebetlerine dair anlatılan fıkralar bütün dünya matbuatında yeniden yer almaktadır. Bunlardan bazılarını okuyucularımıza sunuyoruz:

■ İkinci Cihan Harbi cereyan ederken İngiliz Başvekili Churchill cepheyi ziyaret ettiği sırada, bir gün Mareşal Montgomery'nin çadırına girmiş ve cebinden meşhur sigar kutusunu çıkararak Mareşal'a uzatmış. Mareşal bu ikramı reddederken biraz sertçe:

— Sigar içmem, içki içmem! Her akşam 9.30 da yatarım. Ben Majestenin (İngiliz Kıralının) Mareşaliyim, demiş.

Bunun üzerine Churchill dudak bükerek gülümsemiş:

— Mühim bir şey değil demiş. Sigar içerim, içki içerim. Akşamları saat kaçta yatacağım belli olmaz. Buna rağmen Majestenin Başvekiliyim!

■ Müttefik orduları galip gelip Almanyayı işgal ettikten sonra, Montgomery'nin esir Alman generallerine bir ziyafet verdiği duyulmuş. Mareşal'in bu hareketi Avam Kamarası'nda hiç de iyi karşılanmamış ve Başvekil Churchill'den haberi olup olmadığı sorulmuş. Avam Kamarası'nda bu suale cevap vermek üzere ayağa kalkan Churchill, sükûnetle:

— Haberim var, demiş. Fakat fazla ehemmiyet verip üzerinde durmağa değer bulmadım. Çünkü ben Montgomery'nin ziyafetlerinde birkaç defa bulunmuşumdur. Yemekleri o kadar fena seçer ki, ziyafetleri, misafirleri için fazla bir lûtuf sayılmaz.

■ Rivayete göre, İkinci Cihan Harbi sırasında, Müttefik Orduları Kumandanı General Eisenhower, İngiliz Kıralı ile tanışmak üzere Londra'ya gelmiş. O zaman Montgomery, General Eisenhower'in maiyetinde çalışıyordu. Eisenhower Kıral ile görüşürken bir aralık kulağına eğilmiş:

— Majestelerine bir şey arzedeceğim, demiş. Sizin Mareşaliniz Montgomery, benim yerimi almak istiyor!

Kıral bunu duyunca «Oh!» diye bir rahat nefes almış:

— Teşekkür ederim, çok rahatladım, demiş. Ben de Montgomery benim yerimi almak istiyor zannetmiştim!..

Resim, Sir Winston Churchill'i 83 üncü doğum yılını kutladığı gün evinde Montgomery ile birlikte gösteriyor.

PRENSES BRIGITTA : Diplomalı bir beden terbiyesi öğretmenidir. Hem öğretmekte, hem de spora devam etmektedir. Prens Gustaf Adolf ile Prenses Sibylle'in kızı olan Brigitta 22 yaşındadır ve vatandaşları tarafından sevilmektedir.

ELISABETH THORSSON : Ping-pong şampiyonudur. Mamafih yalnız bununla kalmamakta her türlü spor faaliyetine katılmaktadır. Son derece mütenasip bir vücudu vardır.

Sohbet Köşesi

KENDİNİZE GÜVENMENİZ LÂZIMDIR

HAYATTA bir şeyler yapabilmek, ama bu arada en basit şeyleri yapabilmek insanın kendisine az veya çok güvenmesiyle mümkündür. Eğer kendimize güvenimiz yoksa, başkalarının bizden daha becerikli, daha bilgili, daha cesur olduklarını önceden kabul ederek onların karşısında büzülmek, çekinmek, korkmak yolunu tutarsak, değil bir şeyler yapmak, hattâ cemiyetin içinde huzur içinde yaşamak bile bizim için çok zor olur.

Zaman zaman aldığım mektuplarda okuyucularımdan bazılarının «aşağılık duygusu» adını verdikleri çekingenlikten çok mustarip olduklarını üzülerek görüyorum. Son aldığım iki mektup bilhassa dikkate şayandır. Bunlardan, bir genç hanım tarafından gönderilmiş olanı güvensizliğin tipik tarifini bize getiriyor: Kendisinin oldukça bilgili ve alımlı olduğunu söyliyen bu genç hanım ortaya attığı hiçbir fikri müdafaa edemediğini, doğru olduğundan emin bulunduğu bilgilerin dahi, bilgisiz kimselerin cerbezeleri karşısında, yanlış olduğunu kabul ederek geri çekildiğini, sonra da iddiası doğru iken geri çekilerek bilgisiz durma düşmesinin kendisini çok, ama pek çok üzdüğünü yazıyor.

Yine aşağılık duygusundan şikâyet eden bir delikanlı okuyucum da bilhassa hissi mevzularda kendi içine kapanık bulunduğunu anlatarak alâka gösteren genç kızların kendisini acıdıkları için sevdiklerine kani olduğunu, bu yüzden büyük teessüre kapıldığını ve onları kırmak suretiyle intikam almıya teşebbüs ettiğini, bundan da ıstırap duyduğunu yazıyor.

Elimize gelen iki örnek de kendilerine güvenemiyen, iki insan örneğidir. Bunun nasıl bir hastalık olduğunu elbette ki psikologlar daha iyi bilirler, fakat eğer bu bir hastalık ise herhalde ilâç ile geçen bir hastalık değildir. Böyle olan insanlar bir defa etraflarına bakmalıdırlar: Hemen hemen hiçbir şey bilmedikleri halde ortalığı gürültüye boğan ne kadar insan vardır! Demiyorum ki siz de onlar gibi olunuz; fakat onların bir şeyler bilmedikleri halde bilir gibi görünmiye cesaret etmelerinden ufak bir hisse alarak bildiğiniz şeyleri bu gibiler karşısında olsun müdafaa etmenin bir vazife olduğunu kabul etmelisiniz. Eğer müdafaa ettiğiniz fikrin ufak bir münakaşadan sonra hakikaten yanlış olduğunu anlarsanız, size düşecek olan şey mahçup olmak değil, bir yanlışını düzelttiği ve size doğru bir şey öğrettiği için karşınızdakine teşekkür etmektir. İşi böyle, bir spor olarak ve sporcu centilmenliği ile kabul ederseniz hatâlar işlemenizden mahçup düşmenize mahal kalmaz.

His mevzularında mahçup ve çekingen olmıya gelince, önce acınacak bir mahlûk olmadığınıza mantıki delillerle inanmanız ve kendinizi olduğunuzdan fazla değil olduğunuz gibi kabul etmeniz lâzım gelir.

ŞEVKET RADO

Yepyeni bir ana mektebi,
yepyeni bir psikoloji dershanesi

ÇOCUK LABORATUARI

Dr. Shuey'nin Arnavutköyü Kız Koleji'nde kurduğu yuvada oyun çağındaki çocuklar oynamakta, okul çağındaki çocuklar da not defterleriyle onları tetkik etmektedir.

OYUN — Kız Kolejinin «çocuk lâboratuvarı» nda başlıca faaliyeti oyun teşkil etmektedir. Oyun, Dr. Shuey ve kendisine asistanlık yapan psikoloji öğrencilerine çocukları en müsait şekilde tetkik etmek imkânını veriyor. Oyunda, çocuğun bütün arzuları, kabiliyetleri, ihtirasları, kısaca karakteri meydana çıkıyor. Dr. Shuey'in lâboratuvarında yegâne âletler salıncak, kayak, kum ve çeşitli oyuncaklardır.

MASAL — «Vaktiyle Kaf Dağı'nın ardında bir köy vardı. Bu köyde fareler cirit oynardı. Köyün en sevilen insanı ise bir kavalcı idi...» Hayat Ekibi Arnavutköy Kız Koleji'nin Pedagoji Lâboratuvarı'nı ziyaret ettiği zaman çocuklara bu masal anlatılıyordu. Dr. Shuey'e göre masal, çocukları karşılarında konuşulurken dinlemeye alıştırmak için en iyi usul... Bunun için burada masal üstüne masal anlatılmakta.

«1933 yılında Los Angeles Üniversitesi'nde böyle bir pedagoji lâboratuvarı kurmuştum. Oyun çağındaki çocuklar üzerinde incelemeler yapıyordum. Afacan mı afacan bir çocuk vardı. Yerinde duramaz, sıçrar koşardı. Ona yavaş yürümesini bir türlü öğretememiştim. Sonra bu halinde insiyaki bir kabiliyet sezerek, onu hareketlerinde serbest bırakmıştım. Aradan 25 yıl geçmişti. Bu haşarı çocuğu unutmuştum bile. Bir gün Amerika'da çıkan bir gazetenin spor sahifesinde bir fotoğraf gördüm. Peter Boyle adlı bir genç, Üniversitelerarası 100 metre rekorunu kırmıştı. Bu, 25 yıl önce lâboratuvarda, yavaş yürümesini öğrenmek istemiyen afacan çocuktu.»

Arnavutköy Kız Koleji'nin Psikoloji öğretmeni Dr. Rebekah Shuey sözüne şöyle devam etti:

«30 yılı bulan pedagoji çalışmalarım bu gibi vakalarla doludur. Yegâne hedefim oyun çağındaki çocukların içlerine kapanmış kabiliyetlerini ortaya çıkarmak olmuştur. Buraya tâyin edilince Türkiye'de de bir çocuk lâboratuvarı kurmayı düşündüm. Kolejin giriş yolu üzerindeki küçük bir binayı düzenledim. Oyun yerleri, atelyeler kurdum. Bugün 17 çocuğun eğitimi ile uğraşıyorum. Lâboratuvardaki çocukların 14'ü Türk, 3'ü Amerikalı, Avusturyalı ve İngiliz'dir. Aralarında zengin iş adamlarının ve yüksek memurların çocukları olduğu gibi gece bekçisi, polis çocukları da vardır. Yardımcı olarak kız koleji psikoloji talebelerimden istifade etmekteyim. Çocukları, muhtelif faaliyetleri esnasında tetkik etmekte, elde ettiğimiz intibalara göre de bu çocukları hepbirlikle istidat ve kabiliyetlerine göre yetiştirmeye çalışmaktayız. Bu arada şunu söylemek isterim ki, Türk ana, babaları evlâtlarını tam bir disiplin ile yetiştiriyorlar. Çocuklar söz dinliyorlar. Oysa, Amerikan çocukları âsidir. Başlarına buyrukturlar. Yapıcılık, yaratıcılık için çocukların biraz âsi, hırçın olması lâzımdır. Ama bu âsiliğin aile düzenini bozacak kadar aşırı olmaması gerekir. Netekim çalışmalarımızın bir hedefi de çocuklara aile sevgisi ve aile bağlılığını aşılamaktır. Defalarca evlenip boşanmış bir film yıldızının çocuklarını yetiştirmiştim. Çocuklarında haliyle baba sevgisi yoktu. Kızının eski mantolarını teryüz ettirip, oğluna palto yapmakla da çocuklarını kendinden soğutmuştu. Birçok ailelerde âdet olan bu usul, anne sevgisini yok edebilir. İşte ben ayrıca bunlarla da mücadele ediyorum.»

FARELİ KÖYÜN KAVALI — Çocuk lâboratuvarının minicik müdavimlerinin hepsi şehir çocukları. Bunların kavalın ne olduğunu bilmelerine pek imkân olmadığına göre «Fareli Köy Masalı» na bir kaval eşlik ediyordu. Bu şekilde, çocuklar için hikâyede herhangi bir meçhul noktanın kalmaması sağlanmıştı. Bu arada çocuğun müziğe karşı ilgisi de kontrol ediliyordu. Resimde Arnavutköy Kız Koleji'nin Psikoloji öğretmeni Dr. R. Shuey genç dinleyicilerine kaval çalarken görülmektedir. Kaval dinlemek istemiyenler kayakta kayıyorlar, şimendifercilik oynuyorlardı.

FOTOĞRAFLAR : ERGİN MİNİSKER

İKİ RESSAM

Hayat şartları birbirinden tamamiyle ayrı olan biri Türk diğeri İngiliz iki çocuk ellerinde palet ve fırça, tuvalin başında resim yapıyorlar. Yaşları hariç, onları birleştiren yegâne nokta, çalışmalarında kendilerine verilen hudutsuz hürriyettir. Kimse onlara nasıl resim yapacaklarını söylememiştir. Tuttukları fırçaları güvenle boyaya batırıyor, kırmızı içine sarı, sarı içine yeşil katarak eserlerini diledikleri gibi tamamlıyorlar.

KIZ KOLEJİ'NİN GENÇ PSİKOLOJİ ÖĞRENCİSİ çocukları takibederken muhakkak ki kendi çocukluğunu hatırlamıştır. Ne kadar olsa o da daha çocuk sayılır. Onu da kontrol eden bir öğretmen var. Genç kız düşüncelerinden uzaklaştı. Çocuklara daha dikkatle bakarak elindeki not defterine şunları kaydetti. «Bu çocuklar sokaklarda gördükleri şekilleri yapmayı çok seviyorlar. Kartondan tramvay yapıp yürütüyor, cami inşa ediyorlar. Bugünden mimarlık kabiliyetlerini ortaya koyuyorlar.

MÜSTAKBEL SANATÇI — Christina resme meraklı bir çocuktur. Lâboratuvara gelir-gelmez ilk işi tuvalin başına geçmek oluyor. Kırmızı - siyah renkleri karıştırıp, bir dikdörtgen çiziyor. Üzerine bir baca konduruyor. Karşısında hareketlerini dikkatle takibeden Kız Koleji 11. sınıf öğrencisine «işte bizim evimiz» diyor...

«SIRAYLA» — Ağacın dibine oturmuş olan genç öğrenci, çocukların her hareketini uzaktan takibederek defterine kaydediyor. İşte Hatice isimli küçük kız kayak kaymak için öne geçmeye çalışanları «sırayla» diyerek ikaz ediyor. Bu, bir nizamseverliğin ifadesidir. Psikoloji öğrencisi bu ilgi çekici konuşmayı not etmiştir.

BARIKAN OTELİNDE ÇAY

DOST ÇAYI — Ankara sosyetesi her salı günü Barıkan Oteli'nde toplanmakta, saat 17 de «dost çayı» içmektedir. Resimde, S. Sokullu, Y. Bilgin, İ. Kıray, S. Yarkın.

ÇAY SOHBETİ — O gün bir haftanın dostlukları anlatılıyor. Resimde Sevim Zoran, Nimet Ersin, Neclâ Keykan...

EV SAHİBESİ — Otel sahibinin gelini Sema, «Dost çayı» na gelenleri ağırlar, sonra kendi de dost sohbetine katılır.

BRIGITTE BARDOT

Cazip sinema yıldızı diyor ki:

"Ben, LÜKS tuvalet sabununu kullanırım".

Dünyanın en güzel kadını da bilir ki bir kadın için en kıymetli varlık temiz bir tendir. Sinema yıldızlarından onda dokuzu da günlük tuvaletleri için sâf ve lâtif olan LÜKS tuvalet sabununa güvenirler. İyi bir tuvalet sabunu olan LÜKS'ün tonik tesirile ciltlerinin tamamen şeffaf kaldığını, lâtif ve hoş bir revnak peyda ettiğini bilirler.

Daima LÜKS tuvalet sabununu kullanınız. Temiz ve güzel bir tene sahip olursunuz. Bu güzellik sabununun enfes kokusunu çok beğeneceksiniz.

2120 sinema yıldızının tercih ettiği güzellik sabunu

LT 849

MİLLÎ MÜCA

MUSTAFA KEMAL'DEN 12 NCİ KOLORDU KUMANDANI FAHRETTİN BEYE MEKTUP

8.12.1919

Muhterem kardeşim.

Şemsettin Bey'den sonra Hüseyin Beyin de Sivas'a gönderilmesi suretiyle teyidi revabıt ve uhuvvette izhar buyurulan asarı samimiyeye teşekkür ederim. Şemsettin Bey son günlerin istilzam ettiği müzakerat ve mukarrerat hakkında zatı biraderilerine arzı malûmat eylemiştir. Hüseyin Bey de, Suriye ve Ermenistan fevkalâde komiseri iken İstanbul tarikiyle Paris Sulh Konferansı'na giden Fransuva Jorjpiko'nun Heyeti Temsiliyeye mülâki olmak üzere Sivas'a gelmesindeki sebebi izah edecektir. Bu mülâkata ait bir hülâsa şifre ile takdim edildiği gibi bir suret de Hüseyin Bey'e takdim edilmiştir. İtalya'nın İstanbul fevkalâde komiseri Mösyö Malis akdemce bazı mütalâatını mektupla bildirdiği gibi bu defa da Sivas'a bir memuru mahsus göndererek tarafeyn için bir zemini itilâf araştırmıya tevessül etmiştir. İngiliz'lerin Erzurum ve Kars havalisinde mümessili iken tanıştığımız ve ahiren Harbiye Nazırlarının daveti üzerine Londra'ya giden Kaymakam Ravlinson bu defa İstanbul'a avdet etmiş ve görüşmek üzere Sivas'a gelmek istediğini Trabzon'daki mümessilleri vasıtasiyle bildirmiştir. Mumaileyh Ravlinson Londra'ya hareket edeceği sırada Erzurum'da veda etmek üzere görüşmüş ve «Avdetimde daha müsait şerait dahilinde görüşebileceğimizi ümit ederim» demişti. İstanbul'da, alelumum şarktaki İngiliz memurini siyasiyesinin Türkleri tanımakta ve Türkiye hakkında takip ettikleri siyasette yanlış yola gittiklerini ve bunda İstanbul muhitiyle Osmanlı hükümeti merkeziyelerinin muzir saik teşkil eylediklerini ilâve etmiş idi.

Amerika Heyeti Tahkikiye Reisi General Harbard ile Sivas'ta uzun uzadıya vuku bulmuş olan mülâkatımızda müşarünileyhin ve şarkta bulunan bilcümle Amerika'lıların lehimizde olduğu anlaşılmış ve ahiren alınan mevsuk malûmat Harbord raporunun lehimizde yazıldığına ait bulunmuştur. Yalnız Amerika ahalisinin senelerden beri aleyhimizde işittikleri propagandanın tesirinden suhuletle kurtulamıyacakları itiraf olunmuştur.

Avrupa'lıların Türkiye hakkındaki tashihleri, memleketimiz üzerinde ve âzami derecede ve daimi ve emin bir surette menfaatlerinin temini merkezindedir. Menfaatlerine muvafık zemin ihzar ve temini için istinat etmek istedikleri sebep ve bahaneler hükümeti Osmaniyenin aczi ve ekalliyetlerin siyaseti için teminat ve içtima edecek olan Meclisi Mebusan, millete istinaden vakur, bir vazı azimkâr alırsa, millet de vekillerine cidden mesnet olabilecek tam bir vahdet gösterirse, düştüğümüz girvei izmihlâlden kurtulabileceğimize emniyetim vardır.

Milletimizi - mevcut makûs ve muzir cereyanlar arasında - selâbetli bir kitle halinde tutabilmek her şeyden evvel zatı biraderileri gibi kıymetli, hamiyetli kumandan arkadaşlarımızın himmet ve fedakârlıklarına muallâktır.

Rüesayı memurini mülkiyenin ekseriya mütelevvin olduklarını tecrübe göstermiştir. İçlerinde en hamiyetli olanlar bile daima askeri kumandanlara imtisalden başka bir şey yapmamıştır.

Şayanı şükür ve mahmedettir ki bugün bilâistisna tekmil Kolordu kumandanları arkadaşlarımız büyük bir hüsnüniyetle tahlisi vatan noktasında içtihatlarını tevhit etmiş ve milleti müşekkel bir hale ifrağ için âlicenabane ve azimkârane bir surette çalışmaktadırlar.

Benim ve elyevm beraber bulunan Rauf Bey, Bekir Sami Bey gibi arkadaşlarımızın pek dikkatli olarak çalıştığımız esaslı nokta, bütün mesaimizin, arkadaşlarımızın noktai nazarlarına mutabık ve efkârı umumiyei milliyemiz muhassalasına muvafık olmasıdır.

Buna rağmen, Hüseyin Beyin, esnayı rahde bazı kimselerden bizim hiçbir vakit hatır ve hayalimizden geçmemiş ve geçmiyecek olan muzir fikirler propaganda edildiğini söylemesi cidden teessürümüzü mucip oldu.

Meselâ, diktatörlük gibi.. Bu fikrin ne kadar bimâna olduğu erbabı iz'anca suhuletle takdir olunur. Bir de bu hususta zerre kadar şüphe ve tereddüde düşmüş erbabı namus ve hamiyet için Heyeti Temsiliye'ye fi-

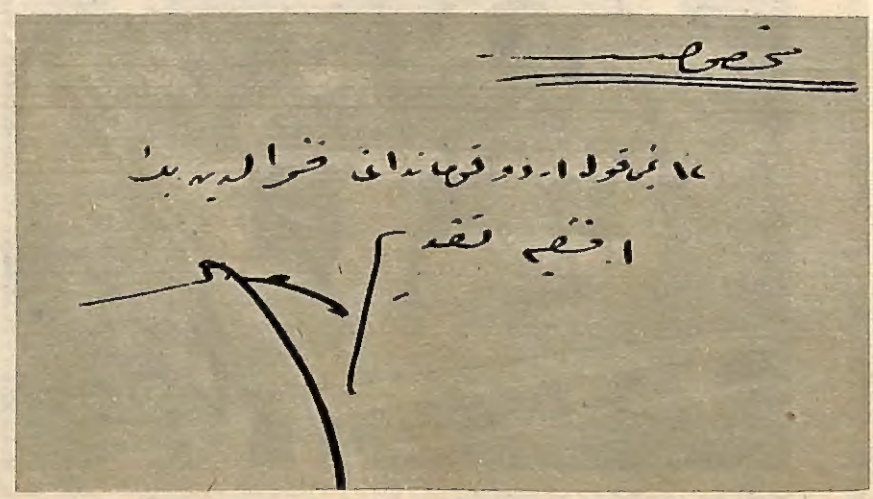

M. Kemal'in Fahrettin Paşa'ya gönderdiği mektubun kendi el yazısiyle zarfı.

EMEKLİ ORGENERAL FAHRETTİN ALTAY YAZIYOR:

BELE HÂTIRALARIM

Milli Mücadele yıllarının birçok safhalarına sahne olmuş olan Konya İstasyonu'nun o zamanki manzarası.

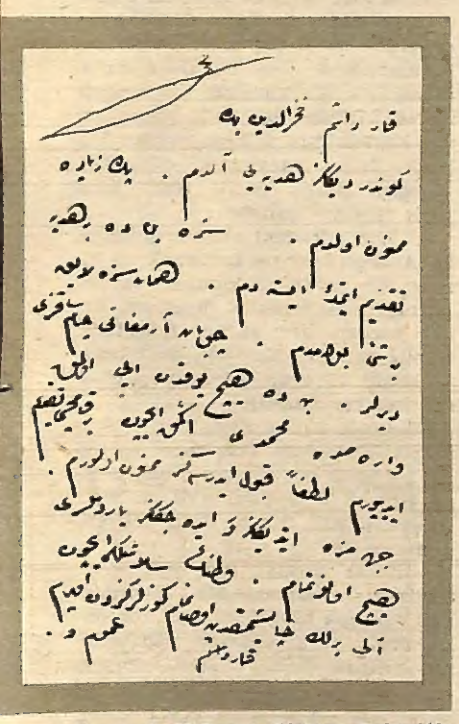

Demirci Mehmet Efe'nin Fahrettin Paşa'ya yollamış olduğu bir mektup.

len dahil olarak teşriki mesai etmek ve tavır ve mişvarı kontrol etmek daima mümkündür.

İstanbul'da bulunan zevatı âliyenin serbest olanlarını, Ahmet İzzet Paşa ve saireyi davet ettim. Fakat bu gibiler hayatını tehlikeye koymak istemez, huzur ve rahatını feda edemez ise ne yapılır? Memleket ve milletin içinde bulunduğu elim şerait, avakıbımız hakkındaki karanlık ihtimalât bir an huzur ve vicdanla düşünülecek olursa vahdeti milliyeyi, ahengi mesaimizi haleldar edecek kıylükale sebebiyet verenler hakkında ne hüküm verilmek lâzım geleceği kendi kendine tayyün eder.

Heyeti Temsiliye, kariben Kayseri, Kırşehir üzerinden Ankara'ya ve oradan da Eskişehir kurbünde (Seyitgazi) ye gidecektir. Bu intikali henüz mahrem tutmaktayız. Maksat Eskişehir'de temin olunacak içtimaı mebusana temas edebilmektir. Mahali mezkûra intikal edecek Heyeti Temsiliye, yeniden her liva mebuslarından Heyeti Temsiliye âzası olarak davet olunacak birer mümessil ile takviye olunacaktır. Muvakkat bir içtima ve kısa bir müdavelei efkârdan sonra Heyeti Temsiliye bir kısım âzasiyle orada kalacak mütebakisi İstanbul'a gidecektir. Oralara geldiğimizde, kurbiyet hasebiyle zatıâlili biraderleriyle de müşerref olmayı temenni ederim.

Refet, kendiliğinden İstanbul'a gidivermiş. Cephenin bir an evvel deruhdesi hakkındaki iş'arı âlileri üzerine kendine yazdım, hattâ habersiz İstanbul'a gidişini biraz da tenkit ettim.

Hüseyin Bey burada gördüklerini, işittiklerini, bütün hislerini zatıâlinize arz ve tafsilâtı kâfiye itâ edecektir. Hürmetle gözlerinizden öper ve diğer rüfekanın selâm ve muhabbetlerini takdim ederim kardeşim.

M. Kemal

BEN ORDUYU SİYASETE KARIŞTIRMAK İSTEMİYORDUM.

Konya Müdafaai Hukuk Cemiyeti Reisi, Sivas'lı Ali Kemali Hoca isminde sarıklı, ak sakallı, dinç, faal ve zeki bir zat idi - Ali Kemali Hoca Delibaş isyanında feci surette şehit edilmiştir - ben, orduyu siyasete karıştırmak istemiyordum. Bu sebeple zabitlerden hiçbirinin bu cemiyette çalışmalarını uygun bulmuyor ve ordu disiplininin sarsılmamasına bakıyordum. Şahsen ihtilâlci karakterinde yaratılmamış olduğumdan sade bir asker olarak Milli Kurtuluş Hareketi'ne el altından yardımcı kalmakla iktifa ediyordum. Müdafaayı Hukuk Cemiyeti Reisi merhum Hoca, emir verir tarzda yazılmış bir tezkere ile genç bir tayyare zabitini cemiyette çalıştırmak üzere benden istedi. Prensibime aykırı görerek vermedim, bana gücendiler.

YANILDIĞIMIZI SONRA ANLADIK

Konya'nın genç gazetecilerinin sert yazılarını beğenmiyordum. Bu yazıları, fesatçıları tahrik eder mahiyette buluyor, menfi tesirlerini görüyor ve onları ikaz ediyordum. Yunan işgaline mukabele ederken bir de dahilde mesele çıkarılmasından, Bozkır isyanı gibi yeni isyanlardan çekiniyordum. Ateşli gençlere meram anlatmak zordu, bazan sert davranmıya mecburiyet hissediyordum. Benim bu halimi gözden kaçırmıyan yabancılar, bilhassa Amerika'lı Miss Kushmann bana itimat etmiye başladı. Biz de böyle itimatların hakkımızda verilecek kararları hafifletir zannında bulunuyorduk; yanıldığımızı sonra anladık.

İstanbul'da bazan Ferit Paşa çekiliyor, namuslu insanlardan mürekkep kabine kuruluyor, ihtilâlin bunların muvaffakıyetine mâni olmamasını, ancak destek olmasını düşünüyorduk.. Milli Harekât henüz padişahı reddetmemiş ve halkın ona bağlılığı kuvvetli olduğundan, bizim de Padişah ve Halifeye bağlılığımızın devam ettiğine halkı inandırmak mecburiyetindeydik.

BAZI ASKERİ DEĞİŞİKLİKLER

Bu sırada, Nazilli cephesinde Yunan'lılara mukavemet eden Demirci Mehmet Efe'nin yanına Sivas'tan Albay Refet (Bele) nin gönderildiğini ve Kurmay Binbaşı Nâzım'ın - şehit miralay Nâzım Bey - da oraya gönderilmesini Mustafa Kemal bildirdi, ben de gönderdim. Askeri teşkilâtta da bazı değişiklikler yapıldı; Niğde'deki 11 inci Tümen Ankara'ya, Konya'daki 41 inci Tümen Pozantı'ya gönderildi. Afyon'daki 23 üncü Tümenle, Denizli'deki 57 nci Tümen bizim Kolorduya bağlandı. İstanbul'dan «Kızılay» Nazilli'ye, Refet Bele'nin isteği üzerine bir seyyar hastahane gönderdi. Bunun başhekimi Doktor Lütfü Kırdar idi; çok faydası görülen bu hastahane, Nazilli düşünce İsparta'ya nakledildi.

BİR FRANSIZ HEYETİYLE TEMAS

7 kasım 1919 da, İzmir'deki Fransız Başkonsolosu M. Laport ile Yüzbaşı Moichon ve istihbarat memuru Duran Konya'ya gelerek benim ile Harekâtı Milliye'den konuştular. Bu harekâtı Avrupa'lıların hakkımızda yapmak istedikleri gaddarlığın doğurmuş olduğunu kendilerine söyledim ve bu görüşmeyi şifre ile Mustafa Kemal'e bildirdim.

MUSTAFA KEMAL, FAHRETTİN BEYİN KOLORDUSUNDAN AYRILMAMASINI BİLDİRDİ.

Milli mukavemet işlerini yakından görüp anlamak için Nazilli'ye gittim. Albay Şefik, Demirci Efe ve Kurmay Nâzım ile görüştüm. Nâzım ile yalnız konuşmamda, bana dert yandı:

— Zeybekler acaip insanlar, muharebeden anlamazlar, söz dinlemezler. Akıllarına ne eserse onu yaparlar. Refet (Bele) de bir şey yapamıyacağını anladı, gitti. Benim de burada hiç faydam yok, Şefik Bey'in bulunması kâfi, ben başka yerde daha faydalı olabilirim, diyordu. Daha evvel de bana yazdığı bir mektupta şöyle diyordu: «Demirci Efe bana karşı hürmetkâr görünmekle beraber kendisini müstakil bir kumandan olarak görüyor, Mustafa Kemal'den başkasını âmir tanımıyor, bana bir misafir muamelesi yapıyordu.»

DEMİRCİ MEHMET EFE UMUM KUMANDAN!

Yunanlıların İzmir'i işgali ve Aydın'ı da ellerine geçirmeleri üzerine, milli bir mukavemet cephesi kurmak istiyen vatanseverlerimiz buna çekirdek olmak üzere dağlardan eşkiya tanılan zeybekleri ikna edip Yunan'lılara karşı koyduruyorlar. Demirci Mehmet Efe, Yürük Ali Efe, İsmail Efe gibi birtakım kimseler, kızan denilen maiyetleriyle toplanıyorlar. Baş olarak seçilen Demirci Mehmet Efe'ye (Milli Kuvvetlerin umum kumandanı Demirci Mehmet Efe) diye kocaman bir mühür kazdırarak eline veriyorlar. Karargâhı Aydın'da olan 57 nci Tümen Kumandanı Albay Şefik bu sahada müsbet işler görüyor, fakat kıtaları hem kadro halinde, hem de dağınıktır. Bir alayı Söke'de, bir alayı Muğla'da, bir alayı Antalya'da topçuları da Denizli'dedir; vazifesi Kuşadası'ndan Antalya'ya kadar sahilleri gözetleme ve korumadır.

(Devamı gelecek sayıda)

Gazi Mustafa Kemal, İstiklâl Harbi'nin bir safhasında Fahrettin Paşa ile beraber Eskişehir İstasyonu'nda.

Hayat ın hikâyesi

Hayatın Cilveleri

Maceralarla dolu olan hayatı boyunca 600 den fazla biribirinden nefis hikâye yazıp dünya edebiyat âleminde eşsiz bir rekor kıran Amerikalı edip O. Henry'nin bu hikâyesi nasılsa şimdiye kadar neşredilmemiştir. Sebep de şu: O. Henry bunu yazıp, okumak üzere, Irving adlı bir arkadaşına vermiş. O da okuduktan sonra, iade edeceği yerde, çekmesine atmış ve hikâye oracıkta unutulup kalmış. Geçenlerde büyük babasının eski kâğıtlarını karıştırırken torunu Mr. Bowen bunu ele geçirip neşretmiştir. Bu suretle 600 lük hazineye bir yenisi daha ilâve edilmiş bulunuyor. — S. S. B.

YAZAN : O. HENRY — ÇEVİREN : SÜREYYA S. BERKEM

Şu aşağıda okuyacak olduğunuz hikâyeyi bana geçende de bir arkadaşım anlatmıştı. Hoşuma gittiği için ben de size anlatayım. Evvelâ şunu belirtmem yerinde olur ki benim içkiyle aram hiç de fena değildir! Hem niçin fena olsun? Ondan bir kötülük görmüş değilim ki! Tam aksine, içtikçe neşelenir, şen ve şakrak olurum! Kimseye de bir zararım dokunmaz. Arkadaşımın bu mühim mevzudaki fikri de benimkine uygun olacak ki ne zaman birbirimize rastlasak usulen hal-hatır soruşturmalarından sonra hemen kapağı bir meyhaneye atar, bir iki parlattıktan sonra başlarız karşılıklı çene yarışına! Birbirimizi karşılıklı traş ederken siz bizi görseniz katılırsınız gülmekten. Neler anlatmayız ki! Hem anlatır, hem kahkahalarla güleriz. Zaten hayat dediğimiz şey gülmekten başka neye yarar ki...

İşte bu buluşmalardan birinde arkadaşım bana şu hikâyeyi anlattı: «Epeyce oluyor, o günlerde kendimi iyi hissetmemeğe başlamıştım. Gidip bir hastahanede kendimi toptan muayene ettirmeyi düşündüm ve kararımı da hemen yürürlüğe koydum. St. Johns hastahanesini bilirsin. Bunun ikinci katında beni iki kişilik bir odaya yatırdılar. Karyolanın biri boş duruyordu. Birisini getirseler de karşılıklı lâf atsak diye düşündüğüm bir sırada bizim odanın kapısı açıldı. İçeriye, sedye üstünde, birini getirip boş karyolaya yatırdılar. Fakat bu gelenin söz söyliyeck hali yoktu. Çene çalmak şöyle dursun kâh inliyor, kâh bir şeyler sayıklıyordu. Ne söyleniyor diye kulak kabarttığım bir sırada «Clara!» diye sayıkladığını duydum. Acaba sevgilisinin adı mı idi bu? Hastabakıcılar gelip ona bir şeyler şırınga ettiler. Şırıngadan sonra derin bir uykuya dalmış olacak ki artık sayıklamalardan ve Clara adının tekerrüründen eser kalmadı.

Ertesi gün bizim oda arkadaşı artık kendine gelmiş bulunuyordu. «Geçmiş olsun» la başlıyan muhavere gittikçe inkişaf etti. Oda arkadaşım yirmi beş yaşlarında yakışıklı bir delikanlıydı. Sevimli bir çehresi vardı. Başından geçeni bana şöyle anlattı:

«O, bir bankada daktilo idi. Ben de aynı bankanın gişe memuru. Uzun boyu, ince endamı, ipek gibi lepiska saçları, yeşil gözleri vardı. Ah o gözler! Beni daha ilk bakışlariyle büyülemiş, kendine esir etmişti. Biraz peltek konuşuyordu. Fakat bu peltekliğin kendine mahsus öyle bir tatlılığı vardı ki o konuştukça insan bu konuşmanın hiç ardı arkası gelmemesini istiyor, onu dinlemekle âdeta Shakespeare'i dinliyormuş veya Leon Cavallo'ya kulak veriyormuş gibi oluyordu. Öğle tatillerinde, evim bankaya uzak olduğundan, civardaki küçük bir lokantaya gitmeyi âdet edinmiştim. Buraya Cosy Corner demek yerinde olur. Müşterileri mahdut, yemekleri nefis, tenha köşeleri bol bir lokanta idi bu. Adının Clara olduğunu öğrendiğim bu güzel meslekdaşım da aynı lokantaya devam ediyordu. Tenha köşelerden birini kendimiz için bir «buluşma yeri» olarak seçmiştik. Her gün öğle yemeklerini işte bu köşede birlikte yiyiyor, her şeyden konuşuyor, tatlı dakikalar geçiriyorduk. Her gün aynı saatlerde devam eden bu başbaşa konuşmalarımız esnasında onun ailevi durumunu da öğrenmiş oldum. Bana anlattığına göre ailesinin biricik kızı imiş. Anasiyle babası, bir New York dönüşü, bindikleri trenin karşıdan gelen bir ekspresle çarpışması neticesinde ölmüşler. Clara bu esnada sekiz yaşında bulunuyormuş. O da, her şeyden habersiz, ihtiyar dul halasiyle sevdiklerinin dönüşünü beklerken büyük faciayı gazetelerden öğrenmişler. İhtiyar hala, piyano dersleri vermek suretiyle Clara'yı büyütmeğe muvaffak olmuş. Sonra, günün birinde, o da ölmüş. Bu ikinci felâket üzerine hayat okyanusunun çalkantılı dalgaları arasında bir hayli meşakkat ve mahrumiyetlere katlanarak nihayet gemisini selâmet sahiline ulaştırmıya muvaffak olan genç kız, uzak bir akrabasının delâletiyle bulunduğumuz bankaya kapılanmış.»

Bunları bana anlatırken sesi titriyor, gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Felâkete uğrayan insanların dert boşaltırken hissettikleri ferahlığı bildiğim için teselliye lüzum görmeden ve sözünü kesmeden hikâyeyi dinliyordum. Bir aralık durup derin bir düşünceye dalar gibi oldu. Ve sonra hikâyesine devam etti:

«— Evet, aynı bankada çalışıyorduk. Bir hafta sonu tatilinde (week-end) ona dedim ki:

— Miss Clara! Civardaki San Antonio gölünü bilmem hiç gördünüz mü? Bu gölün kenarında küçük fakat çok şirin bir otel var. Ben hafta tatilini burada geçirmek niyetindeyim. İsterseniz beraber gidelim. Otelin sandalları da var. Biner gölde gezeriz. Hattâ balık da avlarız.

— Bayılırım, diye cevap verdi, bu oteli bana başkaları da övmüştü. Çok şairane bir yermiş. Size memnuniyetle refakat ederim.

Gittik. Otelin adı da şairane idi: The Nightingale's Nest = Bülbül Yuvası! O gün sandalla gölde dolaştık. Gölün bitiminde suyun üstünde kanat germiş bir söğüt ağacı vardı. Hani şu Weeping - Willow dedikleri altın söğüt cinsinden. Sandalımızı bunun altına çekip balık avladık. Bu gölde ne de nefis Trout'lar yetişiyor! Akşam üstü balıklarımızı alıp otelimize yanaştık. Otelin lokantası gölün kenarında idi. Balıklarımızı, pişirmek üzere, lokantanın ahçısına verip bir masaya yerleştik. Mehtaplı bir geceydi. Ay ışığının göl üstündeki akisleri, tabiata hâkim olan sessizlik ve karşımda melekler gibi bir kız! Üste de bir şişe Porto!

Balıkları yedik. Şarabı içtik. Atmosfer beni itirafa mecbur etmişti. Dedim ki:

— Clara benimle evlenir misin? Çünkü seni seviyorum.

Cevabı şu oldu:

— Bu itirafı ve bu teklifi çoktan bekliyordum. İstediğin gibi olsun.

Evlendik. Acaba şu dünyada bizden mesut insanlar var mıydı? Kendimizi kâinatın en bahtiyar bir çifti sanıyorduk. Derken hâmile kaldı. Fakat, bu kadar parlak başlıyan hikâyenin sonu ne kadar hazindir.»

Doyuna ağlıyordu. Dedim ki:

— Dünyada ebedi hiçbir saadet yoktur. Her yokuşun bir inişi ve her inişin bir yokuşu olduğunu niçin unutuyorsun? İnsan biraz da Epikürien olmalı. Tanrı, saadeti de felâketi de insanlar için yaratmıştır. Kendine gel ve hikâyene devam et.

«— Haklısın, dedi, fakat ağlamamak elde değil ki. O kadar tapındığım o kadar sevdiğim Clara'cığım doğumda öldü. Çocuk da beraber...

Anlattığına göre, bu acıya dayanamıyan oda arkadaşım tentürdiyot içerek intihara teşebbüs etmiş, fakat kurtarılmış. Hikâye cidden hazindi. İtiraf edeyim ki dinlerken yüreğim parça parça oldu. Onu şöyle teselliye çalıştım:

— Aziz arkadaş! Ölenle ölünmez ki. Allahın işlerine karışmak da olmaz. Her şeyde bir keramet vardır. Istırap çekmiyeceksin diyemem. Fakat zaman her yarayı iyileştirir. Henüz gençsin. Kuvvetli bir bünyeye sahip olduğun görünüyor. Sabret, her şey düzelir.

Biz böyle konuşurken içeri hastabakıcı Miss girdi. Çok güzel ve nazik bir kızdı bu. Hemen onun yanına giderek derecesini aldı, nabzını muayene etti. Sonra ilâhî bir gülümseme ile:

— Nabız normal, ateş yok, dedi, tehlikeyi atlattınız Mr. Bennete. Pek yakında taburcusunuz! Bir daha böyle yaramazlıklar yapmazsınız sanırım!

Aradan üç dört gün geçmişti ki bizim oda arkadaşı ile güzel hasta bakıcının samimiyet vadisinde hayli ilerlemiş olduklarını gördüm. Adresler alınıp veriliyor, daha şimdiden randevular tâyin olunuyordu. Haftasına bizim oda arkadaşı Mr. Bennete taburcu oldu. Ben de birkaç gün sonra hastahaneyi terkettim. Eskisi gibi işime devama başladım. Aradan bir ay kadar zaman geçmişti. Şu mektubu aldım:

Azizim Mr. Shaw,

Hayatın tek başına katlanılacak bir yük olmadığına kanaat getirdim. Mutlaka bir ortak lâzım. Bana büyük bir dikkat ve ihtimamla bakan hastabakıcı Miss Margaret'i hayat ortağı yapmıya karar vermiş bulunuyorum. Gelecek pazar St. Nazir kilisesinde yapılacak nikâh törenine gelerek bize şeref vermenizi diler, en derin saygı ve sevgilerimi sunarım.

Alfred Bennete

Arkadaşım Mr. Shaw hikâyesini bitirince:

— Nasıl, dedi, bir taraftan intihar, diğer taraftan nikâh töreni! Beğendin mi bu tezadı?

— Ne olacak, diye cevap verdim, hayatın cilveleri bunlardır işte!

FEZA VE İNSAN

İnsanlar bir asırdan beri feza'ya çıkmanın büyük arzusuyla yaşadılar. Bugün, bir senelik çalışma sonunda, attıkları peykler dünyanın, hattâ güneşin etrafında dönüyor. Bir sene sonra, belki de Merih'e ulaşacaklar. HAYAT insanoğlunun bu en son ve muazzam macerasının hikâyesini okuyucularına sunuyor.

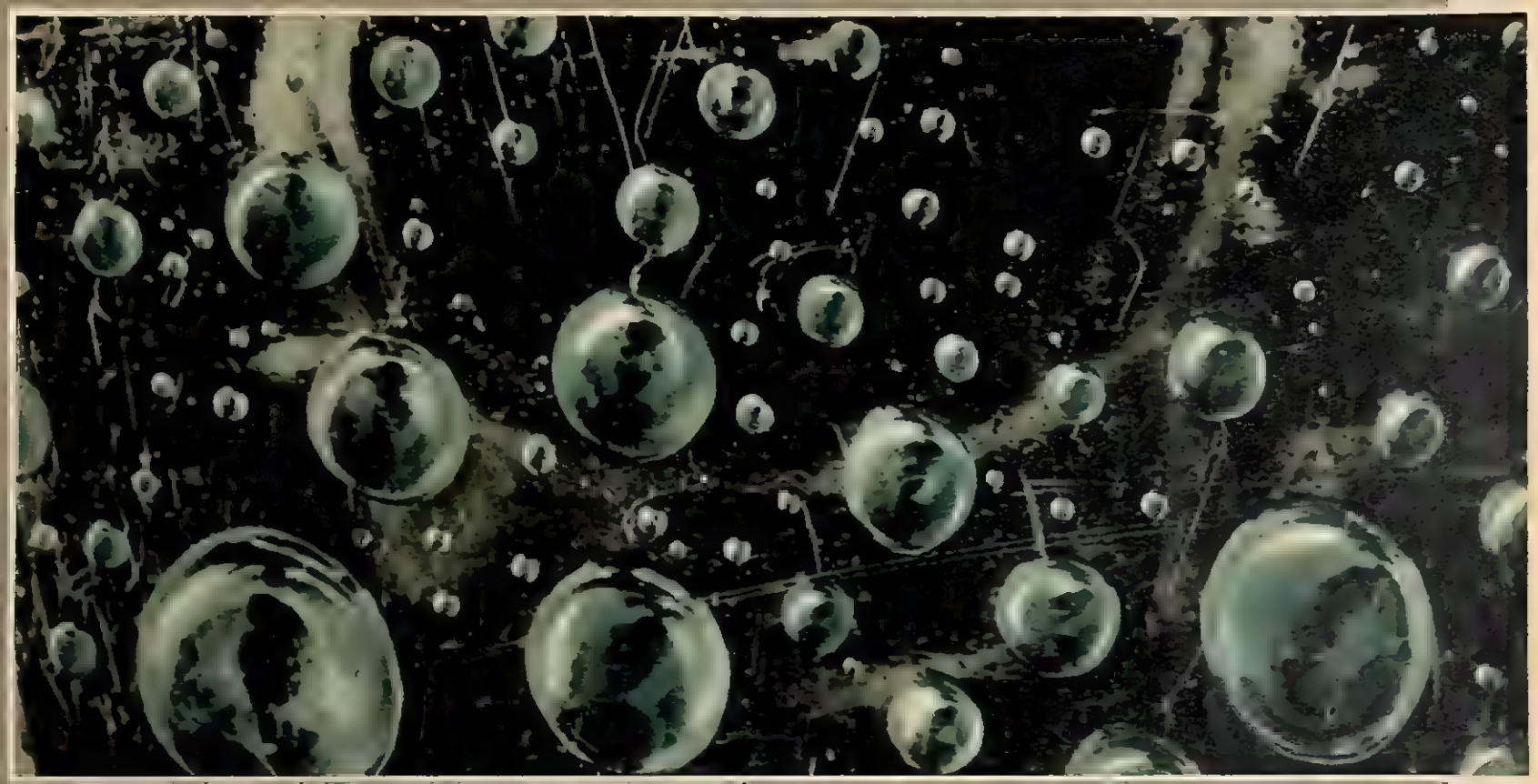

PEYKLER ÂLEMİ — Feza tamamen insan kontrolü altına girdiği gün, asırlardır, akşamın geç saatlerinde pırıltılarla yanan akşam yıldızı veya şair ve âşıklara yıllar yılı dert ortaklığı etmiş olan «ayın on dördü» artık yok olmuştur. Feza binlerce, on binlerce suni peykle doludur. Yepyeni bir trafik problemi doğmuştur. Bugün hayalî olan bu resim, belki de yakın bir geleceğin gerçek manzarası olacaktır.

ROKETİN MUCİDİ RUSYA'DA ASILMIŞTI

Roketin dedesi havai fişeği Çinli'ler icadetmiş, onlardan Arap'lara, Arap'lardan da Avrupa'ya geçmiştir. Modern roket nazariyelerinin esasını zaman zaman harb silâhı, zaman zaman da bir eğlence vasıtası olarak kullanılmış bulunan basit kara barut roketi teşkil eder. Feza yolculuğu tasavvurları da roketle beraber başlamıştır. Fakat yüzyıllarca bir hayal olarak kabul edilen feza yolculuğu ancak 1865 te Jules Verne'in «Aya Seyahat» kitabı çıktıktan sonra ciddiyetle ele alınmış ve ciddî araştırmalara vesile olmuştur. Bu araştırmaların bellibaşlı öncüleri de Rus bilgini Nikolaus Iwanowitch Kibaltçiç, Alman Hermann Ganswind, Rus Konstantin E. Ziolkowsky, Alman Hermann Oberth, Amerikalı Robert H. Goddart ve Alman Kont Wernher von Braun'dur.

Roket alanında ilk önemli icadı 1881 de Kibaltçiç yaptı. Bu, barutla atılan bir roket planı idi. Fakat kendisi aynı tarihte, Çar II. Aleksandr'ın katilinde kullanılan bombaları yapma suçundan idam edildi. İcadına ait planlar da 1881 den 1918 e kadar emniyet müdürlüğü kasalarında kaldı.

Hava tabakasının dışına çıkmak için ilk tepkili roket projesini hazırlıyanlardan biri Hermann Ganswind'dir. Ganswind umumiyetle doğru yolda olmasına rağmen bir türlü meselenin hesap kısmını halledemedi.

İlk tepkili roket projesini hazırlıyanlardan ikincisi de Ziolkowsky'dir. Ziolkowsky feza gemileri için mayi roket yakıtı kullanılması lüzumunu da ortaya atmıştır.

Hermann Oberth 1923 te «Feza Yolculuğuna Giden Yol» adında, bu yolculuğun nazarî imkânlarını anlatan bir kitap yazdı. Bu kitap, kendisinden sonraki feza yolculuğu fikirlerinin temel taşı oldu.

Mayi oxygen - gasoline yakıtı ile Amerika'da ilk roketin atılmasını sağlıyan ise Profesör Robert Goddart'tır.

BİR AŞK HİKÂYESİ — Kibaltçiç boynunu cellâda teslim ettiği ana kadar, plânlarının bir gün hakikat olacağına inandı. Kendisiyle birlikte ihtilâl arkadaşı Sofiya Perovskaya da asılıyordu. Sofiya, Kibaltçiç'in dehasına inanmış bir kadındı. Asılmak üzere darağacına götürülmeden birkaç dakika evvel, Kibaltçiç'e bu inancını ve ona olan aşkını teyid etti.

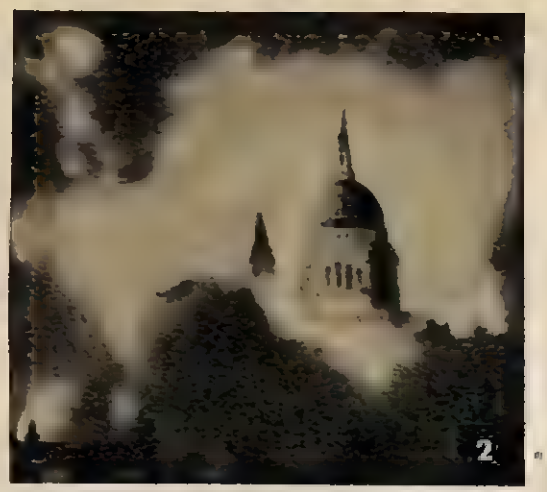

Londra'ya dehşet salan V2 — Versailles Muahedesi ile Almanya'nın ağır silâh ve uçak yapması yasak edilmişti. Fakat andlaşmada roketten hiç lâf edilmemiş olması Alman ordusunun bütün dikkatini roket üzerinde topladı. Kont Wernher von Braun ile öbür tecrübeli araştırmacılar Baltık Denizi sahillerindeki Peenemünde'de roket çalışmalarına memur edildiler. Meşhur V2 füzesi burada imal edildi ve buradan Londra üzerine sevkedildi. Kibalçiç'in rüyası hakikat olmuştu. Yukarıda solda harpten sonra Amerikalılara teslim olan V2 eşibi (Braun sağdan ikinci), sağda bir V2 infilâkından sonra Londra. Yanda V2 füzesi görülüyor.

Amerika yarışa katılıyor Tecrübe atışlarına 1957 aralık ayında başlamış olan Amerikalılar ilk suni peykleri Explorer I (Kâşif) i 31 ocak 1958 de fırlattılar. Bunu 17 mart 1958 de Vanguard I takibetti. Temmuz 1958 e kadar Explorer tipi üç peyk daha fırlattılar. Explorer II nin atılışı başarılı olmadı. III ve IV mahreklerine ulaştılar. Fakat Explorer III atılışından üç ay sonra hızından kaybederek atmosfere girdi ve orada yanarak kayboldu. Explorer I ile Explorer IV ün beş sene, Vanguard I in de 200 sene fezada kalacağı umulmaktadır. Yanda Explorer I i hazırlıyan Braun de diğer bilginler.

İLK FEZA YOLCULARI: SPUTNİKLER

İkinci Dünya Harbi'nden sonra yapılan çalışmalar, feza hakkında istenilen bilginin ancak fezada uzun zaman kalabilecek peyklerle elde edilebileceği neticesini verdiği için bütün gayretler o yöne çevrildi. Roket makineleri suni peykleri mahreklerine yerleştirebilecek bir gelişmeye ulaştı. Sovyetler Birliği 4 ekim 1957 de ilk suni peyk Sputnik I i fırlatmağa muvaffak oldular. Bunu 3 kasım 1957 de Sputnik II takibetti. Sputnik II nin içinde, Rus bilgini Pavlov'un şartlı refleks nazariyesine göre yetiştirilmiş Laika adında bir de köpek vardı. Bu suretle bir hayvanın fırlatılış sademesine mukavemet edebileceği ve hava yoğunluğu kaybetmenin canlı varlıklarda öldürücü tesir yapmıyacağı anlaşıldı. Sputnik I in verdiği işaretler ekim sonuna doğru gittikçe hafifledi ve peyk 1 ocakta gözden kayboldu. Sputnik II de beş buçuk ay mahrekinde kaldıktan sonra gittikçe hızından kaybederek atmosfere girdi. Sputnik I gibi orada yanarak kayboldu. Bunun üzerine Sovyetler 15 mayıs 1958 de Sputnik III ü fırlattılar. I. Sputnik 83 kilo 600 gram, II. Sputnik 316 kilo, III. Sputnik ise 1,5 ton ağırlığında idi. Fakat içinde canlı bir mahlûk yoktu. Atılışından yedi ay beş gün sonra dünya etrafındaki 3000. devrini tamamlamış, o güne kadar 139.040.000 Km. katetmişti. Dünyadan 332 Km. ile 2.240 Km. arası yükseklikteki mahrekinde seyrine devam etmektedir. Altta Sputnik I in maketi görülüyor. Yanda da Sputnik II ye konan Laika... Sovyetler, Laika'yı fezaya fırlatmadan önce birçok denemelerde bulunmuşlar, kısa mesafelere gönderdikleri canlıları tekrar arsa indirmişlerdi. Fakat etrafında büyük bir sempati uyandıran, feza yolculuğunun ilk canlısı Laika bir daha dönmedi. Zaten geri gelmesi de beklenmiyordu.

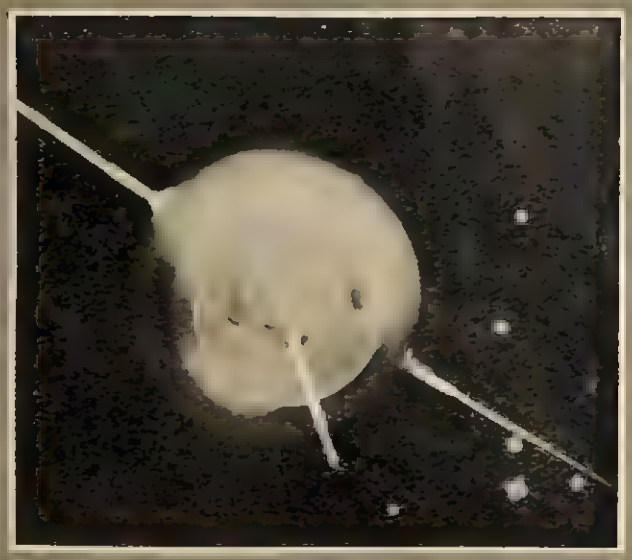

SUNİ PEYKLER ŞAHİ ATLAS FÜZESİ

Bir mukayese — Yukarıda, büyük yankılar uyandıran Atlas füzesi Florida semalarını muazzam bir alev halinde saran atılışı sırasında. Yanda da Atlas ve diğer suni peyklerin takribi mukayesesini yapan bir şema görülüyor. Atlas bütün haşmeti ile ortadadır.

Amerikalılar 18 aralık 1958 de iç teşkilâtı sayesinde Başkan Eisenhower'in telpe alınmış bir nutkunu radyo ile dünyaya ulaştıran kıtalararası Atlas füzesini fezaya fırlattılar. 4000 kilo ağırlıkta ve bir vagon büyüklüğündeki bu peyk insan eli ile fezada bir mahreke sokulan en büyük peykti. Üstelik mahrekine arzdaki kontrol cihazları vasıtasiyle yerleştirilmişti. Üç hafta fezada kalacağı hesaplanmıştı. Üç hafta sonra hızını kaybedip hava tabakasına girecek ve sürtünmeyle yanıp kül olacaktı.

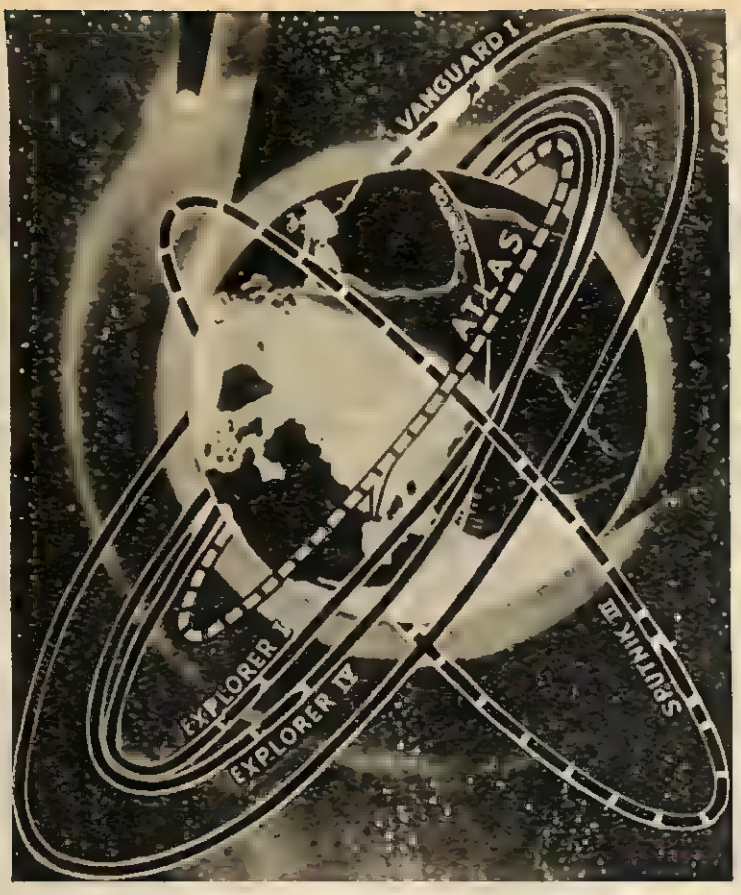

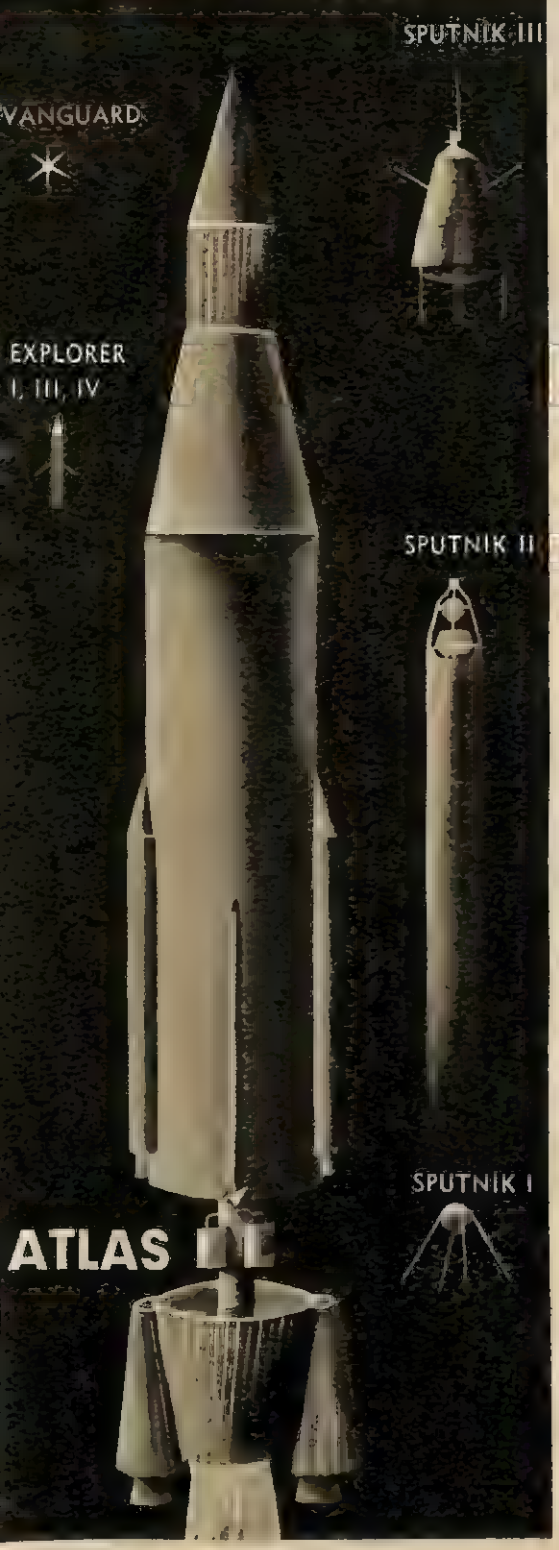

Yeni Dünyalara Doğru

PIONEER

3 45' lik hata:

Pioneer'in atılışı için dünyanın aya en yakın olduğu gün seçilmişti. O anda ayın dünyaya uzaklığı ortalama olarak 380.000 km. idi. Ancak güç yetersizliğine, dünya, ay ve kâinatın devamlı hareketi karşısında yapılan hesaptaki 3 45' lik hata eklenince Pioneer geri döndü.

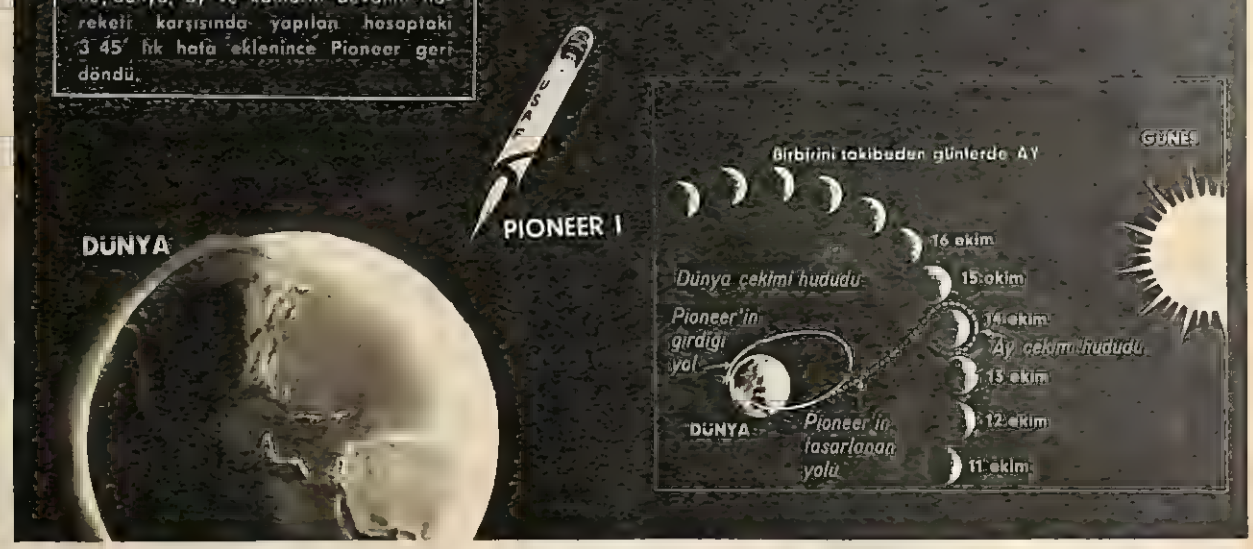

Bu dünyaların ilk kademesi ay idi. Amerikalılar ekim 1958 de aya ilk roketi atma tecrübesini yaptılar. Pioneer (öncü) I o güne kadar fezada varılan en yüksek noktaya çıktı. (114.380 Km.) Güneşi hedef tutan diğer bir atış ise ancak 100.800 Km. ye ulaştı. Fakat ikisi de dünyanın cazibesinden kurtulmak için lâzım olan hızı sağlıyamadıklarından atmosfere düşerek yandılar. Roketle, dünyanın cazibesinden kurtulmak için lâzım olan hızı verebilecek gücü Sovyetler bularak 2 ocak 1959 da fezaya Lunik adını verdikleri bir roket attılar. Roket 5 ocak sabahı ayın 7.456 Km. uzağından geçmek suretiyle onun da cazibesinden kurtularak güneşin ilk sunî peyki oldu. Güneşten 146.550.400 Km. ile 196.054.400 Km. uzakta bir mahrekte dönmeğe başladı. Güneşin etrafındaki seyrini 15 ayda tamamlıyacaktı. Ay aşılmış, güneşe ulaşılmıştır. Şimdi sıra başka insanlar yaşadığı tahmin edilen hülyalarımızın diyarı Merih'e gelmiştir.

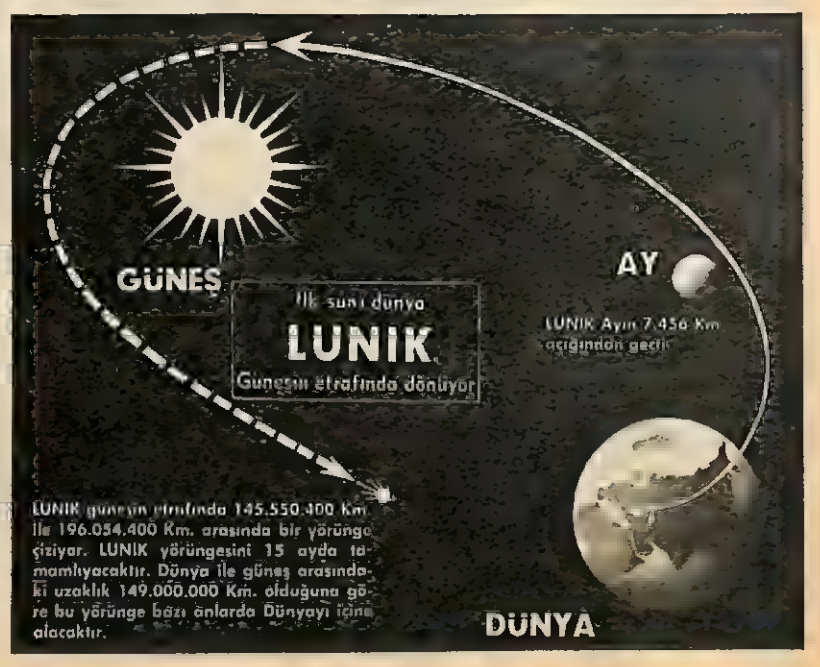

Ingrid Bergman

ALTINCI SAADET HANI — Ingrid Bergman «Altıncı Saadet Hanı» adlı son filmindeki başarısı ile «1958 in en başarılı aktrisi» seçildi. Bergman bu kordelede Robert Donat ve Curd Jurgens ile birlikte oynamaktadır.

ÜÇÜNCÜ SAADET ADASI — Bergman ve Lars Schmidt'in evlenmeden önce yaz tatilini birlikte geçirdikleri İsveç'teki adaya gazeteciler bu adı takmışlardı. Ingrid bu adada eski neşesini tekrar kazandı.

Ingrid Bergman geçenlerde «yılın en başarılı aktrisi» seçilirken sevincine hakikaten iştirak edecek birini bulduğuna emindi. Nihayet kendi gibi düşünen, kendi gibi hisseden bir erkeğe kavuşabilmişti. Lars Schmidt'le yaptığı izdivacın sağlamlığına inanıyor, herkesi saadetine inandırmaya çalışıyordu.

ÜÇÜNCÜ ADAM

Ingrid Bergman «Altıncı Saadet Hanı» nın dış sahnelerini İngiltere'nin Galler bölgesinde çevirdiği sıralarda Lars Schmidt'ten ayrılmamıştı. İsveçli sevgililer film bittikten sonra beraberce memleketlerine döndüler. Lars, Ingrid'i ailesinin büyükleriyle tanıştırdı. O sıralarda karısından da boşanmak üzereydi. Boşanma formaliteleri biter bitmez, yeni bir nikâhın formaliteleri başlıyacaktı. Bergman'ın gönül hikâyesi aylarca dünya basınında bahsedildiği için Londra'dan gelen izdivaç haberi hiç kimseyi şaşırtmadı...

hikâyesi...

SİNEMA dünyasının büyük rejisörlerinden Roberto Rosselini, değerli bir sanatçı olduğu kadar küstah ve gururlu bir insandı. Ingrid Bergman «Anastasia» filmindeki rolüyle New York Film Tenkitçileri ve Akademi Armağanı jürisi tarafından «1956 nın en başarılı aktrisi» seçilince, Rosselini, gazetecilere, gülerek «Anastasia Ingrid'in en kötü rolüdür» demişti. Hakikatte Ingrid'in kendisinden başka rejisörlerle çalışmasını istemez, aktrisi beyaz perdede yalnız kendisinin idare edebileceğine inanırdı. «Anastasia» daki başarısından dolayı Oscar heykelciğini kazandığı gün sevincine ortak bulamıyan Ingrid Bergman, iki yıl sonra, yeni bir ankette «Altıncı Saadet Hanı» ndaki rolüyle «1958 in en iyi aktrisi» seçilecekti. Fakat, kabiliyetli, başarılı aktris sanat hayatına geçenlerde yeni bir başarı daha katarken aynı mahzunluğu içinde hissetmedi. Bu defa sevinçlerine de, kederlerine de gerçekten iştirak edecek bir hayat arkadaşı bulduğuna emindi. Gerçek aşkı, kırkından sonra da olsa, tadabileceğine inanıyordu. Isveçli tiyatro prodüktörü Lars Schmidt Ingrid Bergman'ın hayatındaki üçüncü ve belki de son erkek olacaktı.

KIRKINI AŞKIN — Ingrid Bergman'ın yaşını tahmin edebiliyor musunuz?... Kabiliyetli aktrisin kırkını aşmış olduğuna inanabilmek pek zor. Bergman cazibesini ve canlılığını hiç kaybetmemiş.

CESUR MİSYONER — Bergman yeni filminde Çin - Japon harbi sıralarında Çin'e misyoner olarak giden genç ve fedakâr bir Ingiliz kızını temsil etmekte ve Curd Jurgens ile sevişmektedir.

Ingrid Bergman Roberto Rosselini'den boşanacağını ilân ettiği günlerde Lars Schmidt ile tanışmıştı. Fakat o sıralarda kimsenin Lars'a yakınlık gösterdiğini bilmesini istemiyor, aşktan bahsetmiyordu. Gazetecilerin ne «esrarengiz Mr. Schmidt» ile, ne de kendisiyle meşgul olmalarını arzu ediyordu. Londra'da 1958 yılının ilk günlerinde «Cüretkâr» (Indiscreet) filmini çevirirken, yegâne sırdaşı eski dostlarından Cary Grant olmuştu. Birkaç ay sonra Bergman «Altıncı Saadet Hanı» filmini çevirmeye başladı. Artık dedikodulara önem vermiyecek, sık sık Lars Schmidt ile birlikte gezip tozmaktan çekinmiyecekti. Ve nihayet, yaz tatillerini Isveç'te Schmidt'in satın aldığı ufak tefek, sakin bir adada geçireceklerdi. Bergman'ın yeni macerası tekrar zihinleri kurcalamıya başladı. Gazeteciler bu sevimli adacığa, «Altıncı Saadet Hanı» tabirinden ilham alarak, «Üçüncü Saadet Adası» adını taktılar. Aktris eski canlılığını tekrar kazandığını söylemişti. Lars'ı ilk tanıdığı günlerde etrafını saran gazetecilere «Benimle uğraşmayın... Beni rahat bırakın...» diye âdeta yalvaran Bergman, şimdiki neşesini hayatı boyunca hissetmemiş olduğunu itiraf ediyordu. «Yeniden evlenmek mi?...» diyordu, «Hiçbir zaman evlenmekten korkmuyorum. Hele Lars gibi bir erkeğe rasladıktan sonra...» Ve tekrar haykırıyordu: «Bayılıyorum bu adacığa...»

Bergman'ın «küçük cenneti» nden haberdar olanlar, gayri ihtiyari Stromboli adasını hatırlıyorlardı. O küçük, vahşi ve sevimsiz toprak parçası bir zamanlar herkesin dilinde dolaşan Rosselini - Bergman macerasını hararetlendirmeye kâfi gelmemiş miydi?... Fakat bu defa onu kimse ayıplamıyacak, aşkını kimse lânetlemiyecekti. Ayıplamak mı?... Amerikalı kadınlar Ingrid Bergman'ı memleketlerinden kovacak kadar ileri gitmişler, birinci kocası Peter Lindström'ü bırakıp Rosselini ile evlenmek istemesini protesto etmişlerdi. Hakikatte müsamahasızlığın bu kadarı da mânasız karşılanmalıydı. Ingrid hislerinde ve kararlarında her zaman samimi, aşkına her zaman sadıktı. Rosselini'yi tanımadan üç yıl önce, 1946 da Lindström'e boşanma teklifinde bulunmuş, kocasını razı edememişti. Peter Lindström'den boşandığı zaman Rosselini'ye çılgınca âşıktı. Fakat yedi yıl sonra Rosselini ile hayat arkadaşlığı yapamıyacağına karar verdiği anda da samimiydi. Lars Schmidt ile üçüncü izdivacını yaparken hislerinde samimi, aşkından emindi. Bergman her izdivacında hakikaten sevmişti. «Şimdiye kadar başıma gelenlere üzülmüyorum. Bazan oradan, bazan buradan esen rüzgâr bizlerin yönünü tâyin eder.» demekle, cazibeli yıldız, mukadderata boyun eğmek gerektiğini ifade ediyordu. Bergman hiçbir zaman bir azize, bir melek değildi. O da insandı ve her insan gibi hatalar yapmak için yaratılmıştı. Bugüne kadar kayıpları çoktu. Delicesine sevdiği birinci kızını da dünyanın kendisi hakkındaki iyi düşüncelerini de bir anda kaybetmiş, uğruna büyük fedakârlığa katlandığı sevgilisi (Rosselini) tarafından terkedilmiş, küçümsenmişti. Fakat Bergman kazandığı tecrübelerin lüzumlu olacağına inanıyordu. Üçüncü izdivacını sağlam temeller üzerine kurmuş olduğuna da herkesi inandırmak istiyordu.

Victor Hugo'nun ölmez şaheseri

Bu seriden şimdiye kadar çıkan romanlar

JOSEPHİNE — W. F. Kenyon — 10 Lira
GELİN TACI — S. Undset — 8 Lira
SABAH YILDIZI — A. J. Cronin — 7,5 Lira
MELISSA — T. Caldwell — 8 Lira
AŞKTAN DA ÜSTÜN — E. Gaskell — 8 Lira
HARP VE SULH — L. Tolstoy — 10 Lira
BÜYÜLÜ ÇİÇEK — L. Bromfield — 8 Lira
HER KADIN GİBİ — S. Undset — 8 Lira
SENİ SEVMEK KADERİM! — S. Lewis — 10 Lira
BAHAR ATEŞİ — J. Hilton — 8 Lira
BİR BAŞKA KADIN — H. Walpole — 10 Lira
SİLÂHLARA VEDA — E. Hemingway — 10 Lira

EN BÜYÜK YAZARLARIN EN GÜZEL ESERLERİ

ŞAHESER ROMANLAR

Kataloğumuzu isteyiniz. ÜCRETSİZ GÖNDERİLİR.

Okuyucularımız bu kitapları, bedellerine karşılık POSTA PULU göndererek GÜVEN YAYINEVİ'nden de temin edebilirler. Siparişler TAAHHÜTLÜ olarak gönderilir.

GÜVEN YAYINEVİ
Cağaloğlu, Yokuşu, Narlıbahçe ... İstanbul

Hayat

GENERAL KÂZIM KARABEKİR

(1882 - 26 ocak 1948)

11. ölüm yıldönümü dolayısıyle

Hayat

GENERAL KÂZIM KARABEKİR

(1882 - 26 ocak 1948)

11. ölüm yıldönümü dolayısiyle

KÂZIM KARABEKİR

Ölümünün 11. yıldönümü dolayısiyle büyük asker ve insan General Kâzım Karabekir'in biyografisini ve şimdiye kadar neşredilmemiş iki fotoğrafını sunuyoruz.

Şan ve şeref dolu bir hayatın sahibi olan Kâzım Karabekir Paşa, halk arasında ve çalışma masası başında görülüyor.

GENERAL Kâzım Karabekir, 1882 yılında İstanbul'da doğmuştu. Karaman'ın Kasaba köyünden Karabekir ailesine mensuptu; askeri mesleğine Kuleliden başlamış, 1905 te 23 yaşında Kurmay Yüzbaşı olarak orduya katılmıştı.

Kâzım Paşanın Millî Mücadeleden önceki hizmetleri de küçümsenemiyecek bir önem taşımaktadır. 31 mart vakasında, Hareket Ordusunun 20. fırka Kurmay Başkanı olarak Beyoğlu ve Yıldız baskınında bulunmuş, 1310 da Arnavutluk isyanının Keçenik harekâtında çetelerle uğraşmış, Balkan harbinin Edirne müdafaasında, Birinci Cihan savaşında da Irak, İran, Kafkas cephelerinde savaşmıştı.

Mütarekeden sonra, Müşir İzzet Paşanın teklif ettiği Genel Kurmay başkanlığını reddederek, memleketin kurtuluşunun Anadolu'da mücadelye atılmakla mümkün olabileceğine inanmış, 15. Kolordu Kumandanı sıfatiyle Anadoluya geçmişti.

O sıralarda ordu müfettişi olarak Anadoluya geçen Mustafa Kemal Paşa, İstanbul hükûmetinin kendisini tehlikeli görerek geriye çağırmalarına muhalefetle istifa edip büyük inancı ile Türk milletinin hamiyet ve vatanseverliğine iltica edince, onun ve Rauf Orbay'ın mahfuzen İstanbul'a sevki istenmişti.

Karabekir'in damadı Doçent Feyzi Feyzioğlunun Rauf Beyden naklen anlattığına göre; Mustafa Kemal Rauf Orbay'la İstikbalin halle muhtaç binbir müşkülünü Amasya'da görüşürken odaya giren emir subayı, Karabekir Paşanın geldiğini ve kendileriyle görüşmek istediğini bildirdiği zaman Mustafa Kemal: «Buyursunlar!» diyor.

Kapı açılıyor, 15. Kolordu Kumandanı Kâzım Karabekir Paşa içeriye giriyor. Sivil bulunan Mustafa Kemal'in karşısında selâm vaziyetinde durarak:

«Paşam,» diyor. «Bütün kolordumla yine emrinizde olduğumu bildirmeğe geldim. Millî Mücadelemize yine birlikte devam edecek ve mutlaka muzaffer olacağız.»

Merhum Atatürk, işte böylece en kuvvetli silâh arkadaşını, kendisine en fazla güvenebileceği büyük askeri karşısında bulmuştu.

23 nisan 1920'de Büyük Millet Meclisi açıldığı zaman Millî Mücadele artık bir İstiklâl harbi şeklini almıştı.

O sırada, menfaatleri icabı, Sovyetler Birliği dost görünüyordu. Fakat arada bir Ermenistan vardı. Ermeniler, Yunanlıların saldırmasından faydalanıp Şarktaki Türkiye topraklarından mümkün olduğu kadar fazla yer elde etmek fikriyle taarruz ediyorlardı.

Her taraftan düşmanla sarılmış bir memleketin, mücadeleden muzaffer çıkabilmesi için sırtını emniyetle dayayabileceği bir sınır, bir cephe bulması lâzımdı.

Kâzım Karabekir Paşa, İstiklâl savaşında memleketin, sırtını dayıyacağı sağlam sınırı ve cepheyi elde etmek gayesiyle Şark Orduları kumandanı olarak tarrızları durdurdu ve seri hamlelerle mukabil taarruzlara girişerek 29 eylül 1920 de Sarıkamışı, 20 ekimde Kars'ı kurtardı. 7 kasım'da Gümrü'ye girdi. 2-3 aralık gecesi Gümrü andlaşmasını imzaladı. 1921 şubatında da Gürcistan'a taarruzla 23 şubatta Ardahan'ı ve sonra Artvin'i aldı.

İstiklâl harbinin ilk zaferleri, memleketin manevi kudretini yükselten bu 29 eylül - 7 kasım 1920 de kazanılan Şark cephesi zaferleridir.

Karabekir, Şark zaferlerinden sonra Büyük Millet Meclisince rütbesi Ferik'liğe (Tümgeneral) yükseltilmiş, 1. Ordu müfettişliğine tâyin edilmiş, Büyük Millet Meclisine Edirne Milletvekili olarak girip siyasi hayata atılmıştır.

Kâzım Karabekir Paşa 1927'den 1938 e kadar münzevi bir hayat yaşadı. Bu tarihten sonra tekrar Millet Meclisine girdi. 1946 da Meclis Başkanı oldu ve bu vazifede iken vefat etti.

1948 yılı ocak ayının 26 sında hayata gözlerini yuman büyük insan Kâzım Karabekir'i Türk milleti daima şükran ve rahmetle anacaktır.

GALATASARAY'DA sonraları mektebi bitirinceye kadar beraber okuduğumuz Saffetle neler kaynattığımızı, nâmevcut adedinin veya yemeğin lezzetine göre adam başına yarım değil, fakat iki öğün yemek düşecek kadar kaynatma işini azıttığımızı hâlâ hatırlar, kaynattığımız o güzel yemeklerin tadını hâlâ damağımda hissederim. (Huylu huyundan geçmez) dedikleri için de şu bizim pilâv toplantılarında hazım cihazlarını zinde tutabilmiş bahtiyarlarda kaynatma illetinin elân depreştiği görülmektedir. Kaynatmanın zevki hakikaten başka idi. Ben de bir hafta sonra Saffetle bu sefer başka bir arkadaşın yemeğini kaynatmakla bu işe imitié olmuştum. İllet bana da geçmişti.

Yemek kaynatmanın birtakım usulleri vardı. Evvelden kararlaştırılan şekillerde mesafeli oturulur hattâ bazan yemekhaneye (divisyon) la yani sıra ile gidilmeden önce kaçak olarak gidilir. Bu işler yapılırdı. Umumiyetle yemekhaneler, sürveyan'ın (ser muit muavini) murakabesine verildiği onlar da talebe ile yemek yedikleri için böyle bir inzibati işte vazife görmeleri esasen mümkün değildi. Yemekhanede sadece sürveyan'ın gözünden bu işi kaçırmak lâzımdı. Gerçi sürveyan'ın, bir kontrol kolaylığı olan (6) veya (8) kişilik sıradaki talebeyi bir kere sayması kâfi idi ama, bu işler şimşek süratiyle yapıldığı, tabaklar, çatal ve kaşık şayanı hayret bir el çabukluğuyla ortadan kaldırıldığı ve kaynatılmış yemekler de yine şimşek süratiyle yendiği için kaynatmanın kimler tarafından yapıldığını tesbit pek de o kadar kolay olmuyordu. Diğer taraftan vücutça fazla istihkaka haklı veya oburluğuyla meşhur talebelerin kaynatma işine Sürveyan'ların da göz yumduğunu kabul etmek lâzımdı. Yoksa bu iş sıkı bir mücadele halinde olsa (kaynatma) faaliyeti dillere ve nesillere destan olacak kadar gelişemezdi. Bu usuller de yine el çabukluğuna dayanırdı. Meselâ bir irmik helvasına kim en evvel bir ekmek parçası atarsa veya bu tabaktan kim evvelâ bir lokma yerse tabak onun hakkıydı, kimse mukabil iddiada bulunmazdı. Sahipsiz tabağı en evvel kendi tabağına boşaltmak da yine itirazsız bir hak teşkil ederdi. Bazan kaynatmadan da yemek almak imkânı olurdu. Tesadüfen yemeğin içinde bir taş parçası bulunması yeni bir tabağa hak verdirirdi. Fakat başta değiştirilmez, yarısı yenildikten sonra evvelâ yemekhane hademebaşısına

Senelerce Mektebi Sultani'nin ser muitliğini yapan Mösyö Moskos...

Bir Galatasaraylının Hâtıraları...

4

ondan koparılmazsa sürveyan'a gösterilirdi. Yemeklerin içinde bir saç bulunması da değiştirme sebebi idi. Yine aynı usulle, yemeğin yarısı yenildikten sonra baştan bir saç koparılır ve yemeğe atılırdı. Bu saç çıkma salgınına karşı şeytan gibi zeki olan Mösyö Laurent bir çare bulmuştu. Her tabaktan çıkan saçı parmaklariyle alır, ağzına atardı. Tabii koskoca sürveyan saçı yedikten sonra bizlere de tabağın bakiyesini itirazsızca yemek düşerdi. Fakat birgün bir kuzu pilâvının içinde tesadüfen (!) bulduğum saçı Mösyö Laurent'e gösterdim. Aynı eda ile aldı, ağzına götürdü, ben hareketini takip ediyordum. Parmaklarını birbirine sürtme hareketine rağmen saç düşmemiş parmakları arasında duruyordu. Hemen itirazı yapıştırdım:

— Mösyö Laurent, saç parmaklarınızın arasında, ben yeni pilâv isterim.

Yakalandığını gören Laurent Efendi yemekhanemizin meşhur Aksak Ali Osman'ına eliyle bir işaret etti ve ikinci tabak pilâvı kemali afiyetle yedim. Ondan sonra ne vakit benim tabağımda şu aksi (!) saç parçası çıksa Laurent Efendi hemen değiştirdi. Ama bu işi sır olarak saklamak lâzımdı. Nitekim öyle yaptım.

Sürveyan yardımcısı olarak yemekhanelere nezaret eden meşhur bir gözlüklü Sabri Bey vardı. Bazan bariz şekilde kaynatma olunca hemen cezayı yapıştırır ve:

— Sabri kördür, görmez oğlum, kaynat, iki retenue (tevkif) sans exemption (bilâ af). Diye cezayı yapıştırır, hem de daima aynı cümleyi tekrar ederek böylece söylenirdi.

BAYRAĞA SELÂM

Mektepte geçirdiğim ilk günlerden birinde sabah çayını içmiş,

Galatasaray'daki sürveyanların hemen en ciddisi sayılan M. Laurent.

bahçeye çıkıyorduk. Muit Kemal Beyin sesi işitildi:

— Çocuklar sıra olun.

Hayrola, ne sırası? Bahçeye dağılırken sıra olmak da ne demekti? Ne ise sıraya girdik. Kemal Bey mektebin önündeki meydanlıkta yüzlerimiz binanın cephesine dönük olarak bizi yerleştirdi. ve:

— Hazır ol, diye emir verdi. Sükût içinde vaziyet aldık.

Kemal Beyin sesi tekrar işitildi:

— Bayrağa selâm!

Hepimiz selâm vaziyetine girdik. Gözlerimi kaldırdım. Mektebin sancak direğinde o gün bayrak tatlı tatlı dalgalanıyordu. Bir iki dakika bu selâm vaziyeti devam etti. Kemal Bey yeniden:

— Rahat, dağılın.

Emrini verdi ve dağıldık. Meğer o gün cuma imiş, mektep pazar günü hafta tatili yaptığı için her cuma sabahı, bahçeye çıkmadan talebe bayrağı selâmlamak mecburiyetinde imiş. Bunun adı (Bayrak Merasimi) imiş. Hafta tatili I. Cihan Harbi esnasında cumaya çevrilinceye kadar bu merasim devam etti.

CUMA NAMAZI

Yine o gün öğle teneffüsüne çıktık. Bahçelerdeki boşluk ve sessizlik dikkatimi çekti. Bizim bahçeden gayri bütün cour'larda tek tük talebe vardı. Her gün bu saatlerde kaynaşan bu yerlerdeki acaipliğin izahını bir arkadaş şöyle yaptı:

— Cuma namazına gittiler.

Pazar günü tatil yapan talebenin cuma namazı kılması mecburi imiş. Bahçelerde gördüklerim gayrimüslim talebelermiş. Cuma namazı mecburiyeti bazı hoş hâdiselere sebep oluyordu. Bir kere talebe, mektepteki her nizam veya mecburiyete karşı olduğu gibi namaz mecburiyetine karşı da bir kaçamak yol aramıya gidiyor, öteye beriye saklanıyor, muitler, ser muitlerle talebe arasında bir «hırsız polis» oyunu hemen her cuma günü oynanıyordu. Benim girdiğim ilk senelerde ser muitlik kadrosu şu zevattan teşekkül ediyordu: Ser muit Mösyö Moskos, muavinleri Mösyö Bazil, Mösyö Laurent ve Şevket Bey. Talebeyi camie sevk veya bu sevk işini kontrol etmek vazifesi ser muitlik kadrosuna düştüğü için gayrimüslim olan Moskos, Bazil ve hele Laurent'in kıyı, köşe arıyarak saklandığı helâlardan, Müslüman talebeyi çıkarmaları, zorla camie sevketmeleri oldukça komik oluyordu.

Biz ilk sene yaşça küçük olduğumuz için bu mecburiyetten istisna edilmiştik. Onun için de bizim bahçe normal kalabalıkta, diğer bahçeler ise tamamen bomboş denecek durumda idi. Mektep nizamlarına göre bir bahçeden diğer bir bahçeye geçmek yasaktı ve müsaadeye bağlı idi. Fakat cuma günleri, namazın devamınca teneffüs saatinde bizim bahçeden diğerlerine yavaş yavaş kaymalar oldu. O gün bütün bahçeler ihzari ile iptidai birinci sınıf talebelerine açıldı ve rahat rahat oynadık.

Aradan iki sene geçince cuma namazı mecburiyeti bize de konuldu. Bugünlerden birinde Mösyö Laurent beni bir helâda yakaladı ve:

Mektebi Sultani'nin o zamanlar ikinci müdürü olan Faik Bey. Solda duran çocuk senelerce «kaynatma» işini birlikte yapmış olduğumuz 77 Saffet'tir.

— Haydi yürü camie, çabuk, dedi.

— Gidemem Mösyö Laurent. Gusül aptestim yok.

— Orada çeşmeler var, alırsın. Herkes orada aptest alıyor.

— O küçük aptest. Benim gusül aptestim, büyük aptestim yok.

— Ben beklerim, sen büyük aptestini yap helâda. Fakat camie gideceksin. Bırakmam.

Ben yine direttim:

— Mösyö Laurent büyük aptestimi yaptım, ama gusül aptestim yok. Yani hamama gitmem lâzım.

Laurent'in aklı karışmıştı. Küçük aptest, büyük aptest malûm. Fakat gusül aptesti, başka bir büyük aptest keyfiyeti o sırada, şeytan gibi zeki olan Laurent'i şaşırtmıştı. Bu şaşkınlıktan istifade lâzımdı:

— Mösyö Laurent, ziyanı yok, ben haftaya iki kaza namazı kılarım.

İşe bir de (kaza namazı) karışınca Laurent büsbütün şaşırmıştı.

Ciddiyetle:

— Peki, dedi, ama haftaya mutlaka iki namaz yapacaksın.

— Elbette, hiç merak etmeyin..

Vaziyet hakikaten komikti. Gülmemek, kahkahalarla gülmemek için hemen oradan uzaklaştım, zaten tenha olan bahçenin en tenha köşesine giderek haykıra haykıra güldüm. Ayrıca aptestsiz namaza duran talebeyi de muitler rapor eder ve cezaya çarptırırlardı. Bu muitlerin arasında gayrimüslim olanları da vardı. Onlar da bu vazifelerini sadakatle yaparlardı. Birkaç sene sonra tatil cumaya çevrildi. Namaz işi de kendiliğinden halloldu. *(Devamı gelecek sayıda)*

ŞÜKRÜ KAYA MİLLÎ MÜCADELE YILLARINDA

Yukarıda, geçenlerde hayata gözlerini kapayan eski vekillerden Şükrü Kaya'nın Millî Mücadele yıllarında alınmış enteresan bir fotoğrafını neşrediyoruz. Merhum Şükrü Kaya da eski bir Galatasaraylı idi.

Mikrofon karşısına ilk defa Muallâ Mukadder'in evinde çıkmıştım. O gün sesimi yalnız iki kişi dinlemişti: Muallâ Mukadder ile eşi Burhan Atakan.

RÖPORTAJ: ORHAN TAHSİN
FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

15 - 16 yaşlarında mavi mantolu bir kız, Ankara Tuna Caddesi'ndeki bir apartmanın kapısını çaldı. Kapıyı genç, güzel bir kadın açtı:

— Bir arzunuz mu var?... dedi.

Genç kızın yüzü utançtan kıpkırmızı olmuştu. Başını öne eğdi:

— Sizin sesinize hayranım Muallâ Mukadder Hanım, diye kekeledi. İmzalı bir resminizi istiyecektim de...

Genç kadın gülümsedi:

— İçeriye girin de, vereyim, dedi.

Bir merdiven çıktılar. Avizesinden büfenin üzerindeki bibloların adek zevkli bir elin döşediği ilk bakışta anlaşılan bir salona girdiler. Yerlerde elektrik kordonları duruyordu. Masaya da bir hoparlör konulmuştu. Orta boylu, orta yaşlı bir adam kordonları birbirine bağlıyordu. Genç kadın, misafir ile orta boylu adamı tanıştırdı :

— Sesimin hayranı küçük hanım, eşim Burhan Atakan...

Orta boylu adam:

— Memnun oldum, dedikten sonra eşine döndü, Muallâ hoparlörün bağlanması bitti. Şimdi içeriye girelim de denemeyi yapalım. Küçük hanımı da Tanrı gönderdi galiba?...

Muallâ Mukadder büfenin üzerindeki albümden bir fotoğraf çıkarmış, imzalamıştı:

— Buyurun, dedi. Benim de senden bir ricam var. Ben şimdi yandaki odaya geçeceğim. Oraya bir mikrofon koyduk. O odadan şarkı söyliyeceğim, sen de hoparlörden dinle. Bakalım, ses net gelecek mi?...

Muallâ Mukadder ile eşi yandaki odaya geçtiler. Kapıyı kapadılar. Hoparlörden bir nefes sesi duyuldu, bunu bir nihavent şarkının melodilerle örülmüş sözleri takip etti:

«Ağlamakla inlemekle ömrüm gelip geçiyor

Genç kız, hayranı olduğu sesi yakından dinlemenin, bu sesin sahibinin yanıbaşında bulunmasının heyecanı içindeydi. Birden kapı açıldı. Muallâ Mukadder:

— Nasıl, dedi, sesim iyi geldi mi?

Genç kız heyecanını yenememişti:

— Çok güzel, diyebildi.

Ancak, Muallâ Mukadder denemenin sonuncundan memnun değildi.

— Bir deneme daha yapsak ama nasıl?... diye mırıldandı.

Sonra aklına bir şey gelmiş gibi:

— Küçük hanım sesin güzel mi? Dedi. Şarkı bilir misiniz?

— Okulda sesimin güzel olduğunu müzik öğretmeni söylemişti ama.

— Sen şimdi yandaki odaya geç. Orada bir mikrofon var. Bildiğin bir şarkıyı oku. Biz de dinleyelim...

Genç kız odaya girdi, kapıyı kapadı. Odanın ortasında büyük bir mikrofon duruyordu. Mikrofonun karşısına geçti. Boyu yetişmiyordu

BULUNMUŞ SAADET — Gönül Akın «Saadet» konusuda diyor ki: «Saadeti bulamamanın üzüntüsü içinde kıvranıyorum. İlk evliliğimde «mesut» olamamıştım. «Saadet»i uzun yıllar aradım, bulduktan sonra evlenmeğe karar vermiştim. Yakında evleneceğime göre, «saadet»e yaklaşmış sayılırım.»

İSPARTA'nın gülyağı kokan Bu'' var'ının iki yanındaki evlerin duvarlarına büyük afişler asılmıştı. Mavi mantolu, kumral, güzel bir kadın afişlerden birinin önünde durdu.

O sırada yoldan bir fayton geçti. Isparta'nın Gülistan halılariyle süslenmiş arabada kasketli bir genç megafonla bağırıyordu:

«Muhterem Ispartalılar, Ankara Radyosu'nun eşsiz ses sanatkârı bu gece sinemamızda büyük bir konser verecek. Aşk dolu sesli sanatkâr aşk şarkıları okuyacak. Ayrıca varyete, tiyatro, yurt ekibi...»

Genç kadın Bulvar'dan bir ara sokağa saptı. Evlerin cumbalarından halı dokuyan kızların sesleri geliyordu. Bir hafta öncesinedek Isparta türküleri okuyan genç kızlar, Gönül Akın'ın radyoda meşhur ettiği aşk şarkılarını söylüyorlardı...

O gece sinemada bir tane boş koltuk kalmıştı. Önce incesaz takımı bir hicazkâr faslı geçti. 117 numaralı koltuğun sahibi hâlâ gelmemişti. Fasıldan sonra, bir genç sahneye çıktı:

— Şimdi sizlere Ankara Radyosu'nun eşsiz ses sanatkârı Gönül Akın'ı takdim ediyoruz... dedi.

Kulisten pembe «varyete» tuvaleti giymiş zayıf, çirkince bir kız sahnenin ortasına doğru yürüdü. Bu sırada sinemanın kapısı açıldı, mavi mantolu genç bir kadın girdi. Programcı çocuk ona 117 numaralı boş koltuğu gösterdi. Sahnedeki şarkıcı kız mikrofonun önüne geldi:

— Şimdi Muallâ Mukadder Hanımın sık sık okuduğu bir şarkıyı okuyacağım, dedi... «Ağlamakla, inlemekle ömrüm gelip geçiyor.»

Şarkı okunurken, 117 numaralı koltukta oturan genç kız başını öne eğdi, ağlıyordu. 5 - 6 yıl önceki bir hâtırası gözünün önüne gelmişti. O gün de üstünde mavi bir manto vardı. Ankara'da Tuna Caddesi'ndeki bir apartımanın kapısını çalmıştı...

Gönül Akın

ama. Gözü odanın bir köşesindeki pufa ilişti. Onu mikrofonun önüne koydu, üstüne çıktı. Odada yalnızdı. Biraz önce, Muallâ Mukadder'in imzalayıp verdiği fotoğrafa baktı. Fotoğraf, radyo stüdyosunda çekilmişti. Dudakları kımıldıyor, fakat bir türlü şarkıya başlıyamıyordu. Bildiği bütün şarkıları unutmuştu:

— Burası bir stüdyo, ben de Muallâ Mukadder gibi sevilen bir ses sanatkârı olsam, başka bir şey istemem Tanrım, diye mırıldandı.

«Tanrı» sözü ona güç vermişti. Dudaklarında bir şarkının melodileri dolaştı:

«Bir nigâh et ne olur halime ey gonca dehen
Göz göz oldu yüreğim gözlerinin derdinden»

Genç kız heyecandan titriyordu. Yerinden kımıldıyamıyordu. Mikrofon onu bir mıknatıs gibi çekmişti, bırakmıyordu. Küçük odanın kapısı açıldı. Muallâ Mukadder ile eşinin gözlerinin içleri gülüyordu:

— Çok güzel sesin varmış küçük hanım, diye söze başladılar. Yarın gel seni radyoya götürelim. Böylece şarkıya başlamadan önce mırıldandığın dua gerçekleşir. Yalnız adımızı sormayı unuttuk...

Genç kız duasının duyulmasından dolayı utanmıştı:

— Gönül Akın efendim, diyebildi.

.....

Sahnede bir kaç kız varyete yapıyordu. 117 numaralı koltukta oturan mavi mantolu, kumral genç bir kadın yerinden kalktı, salondan çıktı, kulise doğru yürüdü...

Ankara Radyosu'nun «aşk dolu sesli» sanatkârı Gönül Akın hikâyesine şöyle devam etti:

— Biraz önce sahneye çıkan genç kız kulisteydi. «Kızım, dedim, senin adın Gönül Akın mı?...». «Evet.» diye kekeledi. Kızmıştım «Gönül Akın benim, dedim, sen neden adımı kullanıyorsun?» Kız şaşırmıştı: «Vallahi suçum yok!... Patron böyle emretti» dedi. Ertesi gün tiyatro pılısını, pırtısını topladı, Isparta'yı terketti. Bu turne meselesini, Isparta'da oturan bir arkadaşımın yazdığı mektuptan öğrenmiştim. Şöyle diyordu: «Isparta'daki duvarlar afişlerinle dolu... Gönül Akın Anadolu turnesine çıktı, ilk uğrağı Isparta deniliyor. Megafonlu çocuklar reklâmını yapıyor. Yalnız, afişlerdeki resimler sana hiç benzemiyor. Bir kaç yılda bu kadar değiştin mi?...» O ay yıllık izine çıkmıştım. Hem durumu öğrenmek, hem de ziyaret için Isparta'ya gittim. Gerçekten de duvarlarda adımı taşıyan, fakat başka bir kızın resimleri ile süslenmiş afişler asılıydı. Konser gecesi sinemaya giderek, 117 numaralı koltuğa oturdum. Adımı kullanan kız şarkısını bitirdikten sonra kulise geçtim.

Isparta'ya yıllarca önce — adımı kullanan insanı — dinlemek için gitmiştim. Bu ay bir Anadolu turnesine çıkıyorum. İlk işim Isparta'ya uğramak olacak. Sevgili Ispartalılara hakiki Gönül Akın'ı dinleteceğim...

AŞK DOLU SES — Ankara'nın sevilmiş sanatkârı Gönül Akın «aşk hikâyesi» için şunları söylüyor: «Tanınmış bir bestesi (Aşk dolu sesin var) diyerek bütün bestelerini bana ithaf etmişti. Şimdi onun besteleri okunurken, 16 yaşında başlıyan aşk hikâyemin parça parça dile geldiğini hissediyorum.»

EVİNİZDE YAPILANDAN da

Daha Nefis!

Bol rayiha, tabiî renk, mükemmel lezzet.

Çocuk - Büyük - herkes zevkle ve takdirle TAMEK REÇEL ve Marmelâtlarını yemektedir.

YEGÂNE KALİTE KONSERVE

TAMEK KONSERVELERİ

JET REKLÂM - GALİP

Hayat hergün yeniden

YAZAN: BESSIE BREUER — ÇEVİREN: AYKUT GÖRKEY

"CISTERNA" nın salonunda üç kişilik bir orkestra insana salçalı makarnayı, şarabı ve aşkı hatırlatan Napoli melodileri çalmaktaydı. Dip masalarda yalnız başlarına oturan asık suratlı erkekler göze çarpıyordu.

Joan masaya oturup hayran nazarlarla etrafı seyretmeğe başlamıştı. Zaman zaman kendisine sorulan sualleri cevaplandırdıktan sonra tekrar etrafla meşgul oluyordu.

Fakat bu arada aklı o meşhur rejisördeydi. Acaba dikkatini çekebilmiş miydi? Sabah konakta film çevirirken müthiş dalgın ve asabiydi. Başıyla hafif bir selâm verip geçmişti. Daha sonra Grand Hotel'de tanıştırıldıkları zaman Joan'a biraz daha dikkatli bakmış, sonra da ümit veren bir tebessümle:

— Memnun oldum efendim, demişti.

Halbuki şimdi, bu memnuniyetini ifade eden hiçbir şey yapmıyor, sakin sakin piposunu tüttürüyordu. Joan onunla gözgöze gelmek istediği halde buna bir türlü muvaffak olamamıştı.

Fakat rahattı. Biliyordu ki biraz daha sabrederse, Renato ona büyük imkânlar sağlıyacaktı. Rejisör, küçük bir rol alabilmek için etrafında pervane gibi dönen kadınlara alışık olabilirdi. Meselâ tam karşısında oturan ve kurulu bir bebek gibi ölçüyle gülüp konuşan harikulâde güzel Fransız kızı onlardan biriydi. Halbuki Joan'un durumu tamamen değişikti. Belki çok yakında Renato Bardi'nin eşi olacaktı.

Orkestra mensupları oturdukları masaların civarına gelmiş, arzu edilen parçaları çalıyorlardı. Joan şimdi bir Roma melodisi çalsalar diye düşündü. Öyle ya, yepyeni bir hayata başladığı yer Roma değil miydi?

Uzun boylu, esmer bir şantöz, inci beyazlığındaki dişlerin süslediği ağzında büsbütün tatlılaşan bir şarkı söylüyordu. Joan mesut bir şekilde:

— Roma, güzel Roma... diye mırıldandı. Ilkbaharda Roma, yağmur altında Roma, ilk gecesi ile Roma...

Kısa süren bir hayal âleminden kurtulduğu sırada, hesap ödeniyordu. Gidilmek üzereydi.

Kalktıkları zaman lokalin patronu kapının önünde yollarını kesip imza almak istedi. Joan da diğer artistler gibi, kendisine uzatılan defteri imzalarken kapıdan içeriye kalabalık bir grup girdi. Joan başını defterden kaldırıp grupun önünde yürüyen orta boylu, alımlı bir kadına gayri ihtiyari baktı.

— Ooo, sen de burada mısın Joan? diyen bir ses işitti.

Bütün vücudü sarsılarak başını çevirdi. Yeni gelenler arasında Renato da vardı. Ahbapları biraz uzaklaşmış beklerken o samimî bir şekilde Joan'a elini uzatıyordu.

Genç kadın onunla karşılaşacağını aklına bile getirmemişti. Roma'ya iki gün sonra döneceğini zannedioyrdu.

Bakışlarını ilk gördüğü kadından alamıyarak, garip bir ruh haleti içinde, herhalde akrabası veya yakın bir dostu olmalı diye düşündü.

Renato yanlarından ayrıldıktan sonra gruptan biri mânalı bir tebessümle:

— Ehemmiyetsiz bir kaza!... diye mırıldandı.

— Kaza mı? Neden?

Bunu soran Joan'du.

— Öyle ya... Yanında karısı ve çocukları varken... Doğrusu ben Amerikalıları daha heyecanlı zannederdim.

Joan gülmeye çalışarak:

— Hiç de öyle değil... dedi.

O sırada Amerikalı aktör, dost bir tavırla Joan'un koluna girip dışarıya doğru sürükledi. Ilk şaşkınlık ânı geçen Joan soğukkanlılığını kaybetmiş, kulakları uğuldamıya başlamıştı.

Aktör, Joan'un kolunu sımsıkı tutuyordu.

— Bu taraftan, diyerek büyük, lüks bir otomobile doğru ilerledi. Sonra geride kalanlara dönerek:

— Iyi geceler... diye seslendi. Bu güzel hanımı ben kaçırıyorum...

Otomobile bindikleri zaman:

— Colle Capitolino'ya kadar uzansak ne dersiniz? diye sordu.

Biraz sonra otomobil Tiber'in köprülerinden birine sapmıştı. Joan sinirliydi:

— Roma gezintisi bu akşamlık kâfi, dedi. Hiç birşey görmek istemiyorum...

Delikanlı:

— Demek Renato Bardi evliymiş?... diye sordu. Joan'a yardım etmek istediği belliydi.

— Halbuki... diye devam etti, halinden tavrından bekâr olduğunu zannetmiştik. Ama bir gönül macerası, yahut kuvvetli bir sempati hareketlerine tesir etmiş olabilir. Öyle değil mi?

Kısa bir sessizlik oldu:

— Yoksa aranızda daha mühim şeyler mi vardı?

Joan telâşla:

— Hayır hayır katiyen... dedi.

Bunu söylerken çehresini acı bir tebessüm kaplamıştı. Aralarında mühim şeyler vardı tabiî... Renato'nun gösterdiği o büyük yakınlık, birbirini takibeden hediyeler, hele o mükellef apartman dairesi...

Aktör hiç konuşmadan otomobili sürerken, genç kadın pencereden dışarıyı seyrediyordu. Artık hiçbir şey düşünecek halde değildi. Bir an önce odasında olmak, yalnız kalmak istiyordu.

■

Ertesi sabah otelde Renato'nun telefon etmesini büyük bir sabırsızlıkla bekledi. Nihayet öğleye doğru kendisi çıkageldi. Sanki hiçbir fevkalâdelik yokmuş gibi sakin konuşuyordu.

— Iyi dinlendin mi? Hayır mı? Nedenden acaba?

Joan sözü bir akşam öncesine getirmek istedikçe o lâfı değiştiriyordu.

— Mühim birşey değil... Sonra izah ederim... Evet... Yok canım. Dinle beni, senaryoyu senin için Ingilizce de hazırlatıyorum. Fullbright'ı ikna ettim. Memnun oldun mu?

Joan onun söylediklerini duymuyordu bile. Ellerini, avuçlarını, hattâ parmaklarının uçlarını hassasiyetle öpen, gözlerinin içine âdeta titriyerek bakan o adamla bu erkek aynı insan mıydı? Daha gönderdiği çiçekler vazolarında solmadan, hayallerini nasıl yıkabilirdi?

ÇIKAN KISIMLARIN HULÂSASI

Romanımızın kahramanı olan Joan sinema âlemine atılmış bir genç kızdır. Babasının ölümü ve annesinin bundan sonraki hareketleri, genç kızın istikbal endişesiyle evini büsbütün terketmesine sebep olur. Hollywood'da rejisör muavini olan eski kocası Arthur Damon'dan ümit ettiği yardımı göremez. Kararsızlık içerisinde eski ajanı Alfred Goodman'ı görmiye gider. Goodman Joan'u milletlerarası bir şöhreti olan rejisör Renato Bardi'nin bir filmi için angaje ederek Roma'ya gönderir. Joan Roma'da şahane bir otele yerleşir, Renato gayet mültefit davranmaktadır. Joan her bakımdan Renato'yu beğenmekte, hattâ onunla evlenmeyi bile düşünmektedir. Bir yandan da yıllardır rüyasını gördüğü muvaffakıyete erişmenin hazzı içersindedir. Vaktini gezip eğlenmekle geçirmektedir.

başlar

— Renato, diye kekeledi, dinle Renato... Dün geceki...

Renato nihayet:

— Evet evet, dedi, o çocuk oğlumdu benim.

— Kadın da karın mıydı?

Renato ses çıkarmayınca Joan:

— Ayrıldın mı?... diye sordu.

— Hayır, ailem var.

Joan:

— Zannediyordum ki... diye kekeledi.

Bir müddet ne söyliyeceğini bilmedi. Nihayet:

— Peki biz ne olacağız? diye sordu.

Renato başını önüne eğdi.

— Yani demek istedim ki... Apartman, velhasıl herşey ne olacak?

Konuşmaktan âdeta utanıyordu. Renato ise bir fevkalâdelik yokmuş gibi:

— Apartman mı? diye söylendi. Dekoratörü göndereceğim demiştim ya... Arzu ettiklerini söylersin.

— Mümkün değil. Artık mümkün değil!...

Renato genç kadını omuzlarından sıkı sıkı tuttu. O zaman Joan'un gözlerinde bir ümit ışığı belirdi:

— Yoksa boşanmak üzere misin? Söyle, karından ayrılıyorsun değil mi?

— Çocuklarımı bırakmak mı? Fakat benim bir baba olduğumu unutma. Bunu benden nasıl istiyebilirsin?

Joan'un çehresini acı bir tebessüm kapladı:

— Tabiî, dedi, Amerikan zihniyetini bilseydin...

— Ne bu zihniyeti bilmek, ne de bu mevzularda Amerikalı'lara benzemek isterim. Bir baba çocuklarını nasıl terkedermiş!

Joan cevap vermedi. Renato ellerini ceplerine sokarak odanın içinde dolaşmıya başladı.

— Seni Roma'ya davet ederken iyi bir artist yapabileceğimi düşünmüştüm. Italya'da çok meşhur olabilirsin. Şahsi durumlarımız hiç bahis mevzuu değil. İşte, evli olduğumu da biliyorsun artık. Karar sana aittir. Sen nasıl istersen.

Evet, karar Joan'a aitti. Nasıl isterse öyle olacaktı. Fakat ne istiyebilir, nasıl karar verebilirdi ki? Renato kendisine uzak bir istikbalden, sahifeleri bomboş bir mevzudan bahsediyordu. Karar vermekle bu sahifelere yazılacak şeyleri mi tâyin edecekti?

Genç kadın birdenbire dehşete kapıldı, çocuk gibi ağlamaya başladı.

Renato şimdi onu kollarının arasına almış:

— Ağla sevgilim ağla, diyordu, açılırsın.

Sonra saçlarını okşıyarak:

— Bu akşam seni yemeğe götüreyim mi?... diye sordu.

Joan kafasını sallıyarak reddetti.

— Benimle yalnız mı kalmak istersin?

— Hayır.

Bunun üzerine Renato yeni bir film için bazı temaslar yapacağını ileri sürerek gitmeye hazırlandı. Joan'un filmine başlamadan önce bu filmi birkaç gün içinde bitirmek niyetinde olduğunu da ilâve etti. Genç kadını alelacele öptü. Sonra Joan, onun dışarıda Ligeia ile telâşsız ve soğukkanlı bir tarzda konuştuğunu duydu.

Joan buhrandan kurtulur kurtulmaz aynanın karşısına geçti. Solgun hayalini bir müddet seyretti. Hıçkırıkları hâlâ dinmemişti. Renato'yu sevmekten bir an bile vazgeçemiyeceğini anlıyordu ama, hiç olmazsa kaderleri kendiliğinden çizilmiş oluyordu. Artık sadece işini düşünmeli, Renato'ya mükemmel bir artist olduğunu göstermeliydi. Daha güzel, daha olgun ve kuvvetli görünmesi lâzımdı bundan sonra.

Tam o sırada Ligeia odaya girerek bir telgraf uzattı. Alfred Goodman'ın stüdyo nezdindeki teşebbüsleri müspet netice vermemişti. Hollywood zorluk çıkarmaya devam ediyordu.

Tekrar ümitsizliğe kapılır gibi oldu. Kendisini yapayalnız ve çaresiz hissetti.

Ligeia:

— Iyi bir haber mi?... diye soruyordu.

— Evet evet... diye mırıldanarak balkona doğru yürüdü.

Caddenin karşı yakasındaki eski bir evin balkonunda genç bir kız siyah bir köpekle oynaşıyordu. Sonra başka bir kadın gelip balkondaki iskemleye oturdu, sebze ayıklamaya başladı. Daha ötedeki bir evin penceresinde yarı çıplak bir delikanlı vardı. Başka bir pencereden bakan bir kızla işaretleşiyordu. Aşağıdan, nakil vasıtalarının kuyruk halinde geçip gittiği caddeden klâkson sesleri gelmekteydi.

Joan hayatın saadet denen o hayalden daha büyük bir mâna taşıdığını düşündü. Nerede kaldı ki saadet Renato'nun kendisine vermiş olduğu şey de değildi.

Şu halde saadeti kovalıyacak yerde, hayatın asıl mânasına erişmeliydi. Yani kendisini mesleğine vermeli, durmadan, hiçbir şey düşünmeden çalışmalıydı. O zaman canı isterse uçağa atladığı gibi Paris'e, kışlık gardrobunu tanzime gidebilir, hafta sonu tatillerini Isviçre dağlarında geçirebilirdi. Kışın av mevsiminde bir Irlanda şatosunda, yazın yakışıklı bir prensin yatı ile Akdeniz adalarında olması işten bile değildi.

— Anlıyorsun ya, diye mırıldandı kendi kendine. Italya'da bir şöhret olmalısın.

Italya'da bir şöhret olmak. Bu kelimeler çok tuhafına gidiyordu. Fakat Renato da söylememiş miydi? «Yakında bir şöhret olacaksın, birlikte çok şey yapacağız» diyen o değil miydi?

■

Renato ile tekrar karşılaştığı zaman Joan sakin ve endişesiz görünüyordu. Bu hali Renato'yu şaşırtmıştı tabiî. Joan geçenleri tamamen unutmuş gibiydi. Senaryonun ne zaman tamamlanacağını soruyordu.

Renato:

— Fullbright'a biraz zaman bırakmak lâzım, dedi. Senaryo sabır işidir. Hazır olunca ben sana haber veririm.

Fullbright, Margutta Caddesi'nde, küçük bir apartmanda oturuyordu. Rahatsız edilmemek için telefon bile almıyan, senaryo yazacağı zaman günlerce dairesine kapanan garip bir adamdı. Diğer taraftan Renato da bahsettiği filmi bitirmek üzere bir hafta müddetle Roma'dan uzak olacaktı.

(Devamı gelecek sayıda)

GÖNÜL POSTASI

Okuyucularımızdan bize, büyük itimat göstererek hususi hallerini açan, aile geçimsizliklerini tasvir eden ve halledemedikleri mevzularda bizden akıl soran, yardım istiyen mektuplar gelmektedir. «HAYAT Mecmuası», bundan böyle bu türlü mektuplara «GÖNÜL POSTASI» başlığı altında cevap verecektir. Şikâyetlerinizi ve dertlerinizi Hayat Mecmuası'na bildirirken mektubun üzerine «Gönül Postası» ibaresini yazmayı unutmayınız.

Okuyucularımızdan S. B. yazıyor:

«Ölmez bir aşkla bir kıza bağlıyım. Fakat çok mahcup ve çekingen olduğum için kendisine bir teklifte bulunamıyor, ya reddederse diye korkuyorum. Ne yapayım? Bana ancak siz yardım edebilirsiniz.»

Eğer kendinizde cesaret bulamıyorsanız yakınlarınızdan biri vasıtasiyle kıza teklifinizi duyurabilirsiniz. Anneniz, kızkardeşiniz, veya yakın komşularınız size bu hususta herhalde gereken yardımı esirgemiyeceklerdir.

—

Ankara'dan Bay Halit Yöntem yazıyor:

«Hastahanede iken bir kızla tanıştım. Birbirimizi sevdik. Fakat etraftan dedikodu yapıldı. Konuşmamız güçleşti. Kız bir başka şehirde oturuyor. Şimdi oradan da ayrılıp gitmek üzeredir. Ben ne yapayım?»

Kız sizinle aynı duyguda ise ve evlenmek istiyorsa size adresini bırakır, siz de ya kendiniz gider veya yakınlarınızdan birini o şehre göndererek kızı Allahın emriyle istersiniz.

—

Okuyucularımızdan S. G. yazıyor:

«Beş seneden beri bir kıza âşıkım. Fakat son günlerde aşkım arttı. Gözlerim birşey görmez oldu. Kendimi bir karanlık içinde, asırlarca azap çekmeğe mahkûm olmuş gibi görüyorum. Derdimi anneme, babama açtım. Annem, evlenmeme katiyen razı olmadığını bildirdi. Bir kere de size danışıyorum. Hangi yolu tavsiye ederseniz o yolu tutacağım.»

Bize karşı gösterdiğiniz itimada teşekkür ederiz. Annenize, sizin evlenmenize niçin razı olmadığını sordunuz mu? Herhalde sebebini söylemiş olmalıdır. O sebebi biz de makul buluyoruz. Birkaç sene daha sabrederseniz karanlıklar içinde azap çekmeğe mahkûm olmadığınızı, bilâkis aydınlığa doğru gittiğinizi göreceksiniz. Sorduğunuz ilânın hangi gazetede çıktığını biz de bulamadık.

—

«Tesadüf ederim» imzasiyle gelen mektuba:

«Çok temiz hislerle bağlı olduğum bir genç kızı annesiyle babası, başkasiyle evlenmeğe mecbur ettiler. O da ses çıkarmadı, evlendi. Şimdi de bir çocukları oldu. Bunun üzerine ben de istikbalimi temin etmek üzere onun muhitinden uzaklaştım. Bir daha da görüşmedik. Bu duruma düşen olgun bir kimsenin yapacağı en doğru hareket nedir?»

Bu duruma düşen olgun bir insanın yapacağı en doğru hareketi bizzat yapmış bulunuyorsunuz. Sizi tebrik eder, hayatta daima başarılı ve kuracağınız yuvada bahtiyar olmanızı dileriz.

—

Okuyucularımızdan Y. B. yazıyor:

«Ben aslında bir köylü çocuğuyum. Fakat sekiz sene İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlerde okudum. Gözüm açıldı, şehir hayatını köy hayatından daha fazla seviyorum. Bu arada ailemin arzusuna uyarak şimdi çalıştığım şehrin yakınındaki bir köyden bir kızla nişanlandım. Fakat kızın ancak yüzünü gördüm ve beğendim. Huyunu, suyunu öğrenemiyorum; çünkü görüştürmüyorlar, çarşafla gezdiriyorlar. Halbuki ben onunla anlaşmak, çarşafı çıkartmak, koluma takıp gezmek istiyorum. Ailem de "Evlendikten sonra ne yaparsan yap!" diyorlar. Siz ne dersiniz?»

Köy dediğiniz ufacık yer. Nişanlınızın huyunu, suyunu pekâlâ tahkik edebilirsiniz. Kolunuza takıp gezmek bahsine gelince, ailenizin tavsiyesine uyunuz. Evlendikten sonra eşiniz sizin istediğiniz gibi olacaktır.

—

«Bahtsız» imzasiyle mektup yazan bayan okuyucumuza:

Başınıza gelenler cidden hazindir. Allah sabır versin. Üç çocuğunuzun hatırı için her şeye katlanacaksınız. Şikâyetlerinizin sebebi belki zamanla yatışacaktır. İnsanlar, umumiyetle, yaşlandıkça sakinleşir. Şimdilik bir hal çaresi bulamıyoruz.

—

Okuyucularımızdan Bayan G.'ye:

Mektubunuzda yazdıklarınız hakkında karar vermek için henüz çok gençsiniz. Şimdi vereceğiniz kararların sonra pek çocukça olduğunu anladığınız zaman iş işten geçmiş olacaktır. Ne aceleniz var? Arkadaşınıza da acele etmesinin doğru olmadığını anlatmıya çalışınız. Herşeyden önce mektebini bitirsin, hayatını kazansın. İkiniz için de mühim olan budur. Üst tarafı çocukluk!

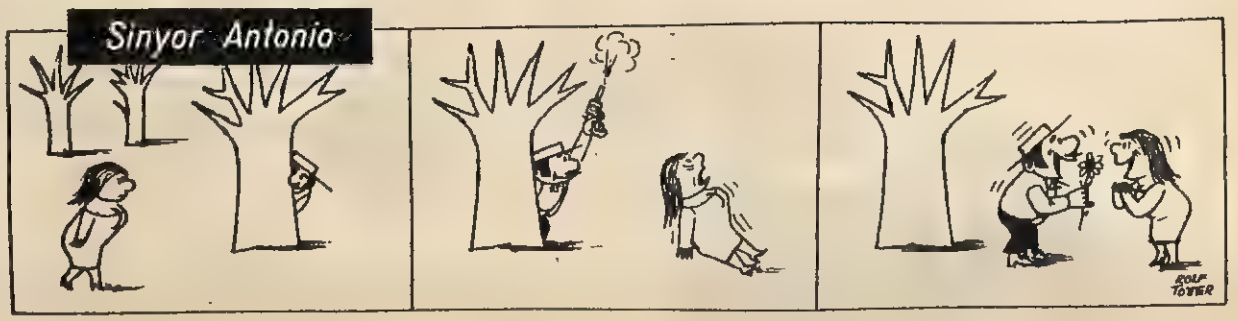

ÇALIŞAN

Memleketimizde de kadın artık bütün iş sahalarında yer almaktadır. Gün geçtikçe artan çalışan kadın sayısı karşısında, bu sahifede iş saatlerinde giyinmek hususunda kendilerine birkaç örnek vermek ve bazı tavsiyelerde bulunmak istedik. Çalışan kadın, elbiselerini yaptırırken şu hususlara dikkat etmelidir: Sadelik, rahatlık ve tabiî güzellik.

Elbise üzerine veya etek - blûz üzerine ceket şeklinde yapılan tayyörler çalışan kadının gardrobunda en fazla bulunması gereken elbisedir. Kışın yünlüden, yazın keten veya ince kumaşlardan yapılabilir. Resimde bej jarse bir elbise ile ceketinden müteşekkil bir tayyör görülüyor.

İşten sonra bir ziyarete, sinemaya veya tiyatroya gideceksenız resimdeki gibi sade ve şık bir elbise giyebilirsiniz. Kalınca bir yünlüden yapılan elbisenin bedeni bouffan'dır. Aşağıdan dikilen cepler ona ayrı bir zarafet vermektedir.

Bu seneki modanın «Küçük Döpiyes» leri âdeta çalışan kadınlar için yapılmıştır denilebilir. Gayet sade, rahat ve oldukça da şıktırlar. Resimde bunun güzel bir örneğini görüyorsunuz.

Gömlek biçiminde, poplin veya yıkanabilir kumaşlardan yapılan blûzlar hem çok şık hem de çok rahattır. Bundan başka yazın ve kışın giyilebilmeleri bakımından da hayli pratiktir.

KADIN

Yünlüler, kışın hem sıcak tutar hem rahat giyilir. Çalışan kadın için çok uygundur.

Bürolarda çalışan kadınlar için kışın en rahat kıyafet dar etek ve yünlü blûzlardır. Resimde kalın jarseden bej bir etek ve şık yeşil bir blûz görülmektedir. Bu model herhangi yünlü kumaştan yapılabilir. Yünlülerin bir özelliği de yıkanabilmesidir.

Yuvanız İçin

Pratik Tavsiyeler

SU KAPLARININ TEMİZLENMESİ

Çaydanlığınızı, birkaç gün patates kabuğu ile doldurarak bıraktığınız takdirde, suyun bıraktığı rüsubu temizlemiş olursunuz...

Açık renkte ve motifli kâğıtla kaplı duvarlara...

Resim asacaksanız, çerçevesine dikkat etmeniz gerekir. Resimde görülen şekil **YANLIŞTIR.**

Resimleri duvardan ayırmak için, geniş ve koyu bir çerçeve kullanmak daha **DOĞRUDUR.**

OKUYUCU MEKTUPLARI

Afyon'dan Bay Ahmet Vural'a:
Her şeyin ifrata varması zararlıdır. Kendinizi bu derecede yorarsanız kısa zamanda kötü bir netice ile karşılaşırsınız.

■

İstanbul'dan Bay Kâmil Ceylân'a:
Bazı gençlerimiz Batı müziği ile daha fazla ilgileniyor. Bunda sebep aramağa lüzum yok, gençlik havası. Sizin büyük müzik âletlerini birden çalmak arzunuz bir hevesten ibarettir. Hakikatte buna pek az kimse muvaffak olabilir. Mızraplı, yaylı, nefesli sazlar ayrı gruplardır. Her insan bunlarda muvaffak olamaz. Önce birini iyice ve hakkiyle öğrenin, sonra arzunuz devam ederse, bir diğerine başlarsınız. Nota esastır. Müzik âletlerinin kullanılışını bildiren, topluca bir eserin olup olmadığını bilmiyoruz. Bunlar mutlaka ayrı öğretmenlerden öğrenilir.

Ankara'dan Bay Orhan Serdaroğlu'na:
Gençlerin arkadaş gibi tanışarak sonradan kız arkadaşlarına karşı fikirlerini değiştirmelerine taraftar değiliz. Mevsimsiz duygularla tahsilini yarım bırakan, kız arkadaşlarını rahatsız eden bu gençler kendikendilerini de ziyan ediyorlar. Hayata atılmadan önce, bu tahsil çağlarında bir taraftan da ferdi sporlar yapmak, muhitlerinden iyi not almak, sağlam fikirli, sağlam bünyeli yetişmek zorunda olduklarını unutmamalıdırlar. Sorduğunuz suale karşı size bu tavsiyede bulunuyoruz.

■

Sivas'tan Bay Hüseyin Basıkçı'ya:
Siparişleriniz ödemeli olarak gönderilmişti. Elinizdeki İzmir marşı plâğından yeni plâk yapılamaz. Ama bu güzel marşın plâklarını İstanbul'da bulabilirsiniz.

■

İzmir'den Bay Mehmet Omurcalı'ya:
Amatör hikâyeleri neşretmiyoruz. Fikrimizi öğrenmek isterseniz, gönderiniz, size kanaatimizi yazarız.

Mecidiyeköy'den Ferâl Tokalan'a:
Her iki hekimin de kalbinizde duyduğunuz rahatsızlığın sinirden mütevellit olduğunu söylediklerine göre kuruntu etmemelisiniz. Bir kere kalp mütehassısı bir hekime de gidiniz. Bu üzüntünüz büsbütün ortadan kalkar. Sizi muayene etmeden bir şey söylemek kabil değil.

■

Çerkesköy'den Fahrettin Can'a:
«İnsanı hayatta değiştiren kaç sebep vardır?», «İyi hayalin insan üzerindeki tesiri nedir?» gibi sorular bu küçük paragraflarda izah edilemez. Doğrudan doğruya okuyucularımızı ilgilendiren müsbet soruların bizden sorulmasını rica ederiz. Mevzu müsaitse kısaca cevap veriyoruz. İnsanı değiştiren: Birden gelen para, miras, büyük felâketler, kadın, aşk gibi maddelerdir. Fakat karakter sahibi insanlar bütün bu iyi veya kötü şeyleri itidalle karşılar, pek fazla değişmezler. On beş yaşında sevmeğe kalkıp söz verdiğiniz zaman, tabii çocuktunuz. Ama o kız sizi beklemişse, yaş farkına bakmadan onunla evlenmelisiniz. Bu iyi huylu ve sevginin kıymetini takdir eden bir insanın vazifesidir.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

KADER BÖYLE İMİŞ — Roman, Yazan: Fikret Arıt. Muharririn altıncı romanı, 126 sahife, 3 lira. Tevzi yeri: Sabri Özakar - İstanbul.

GEZİ — Şiirler, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın 17. Şiir kitabı - 48 sahife, 2 lira. ÇAĞRI Yayınları - İstanbul.

KERVAN — 1958 şiirleri. Yazan: M. A. Akpınar. 56 sahife, 2 lira. Melek Sile Matbaası, Yeşildirek - İstanbul.

MEÇHULE GİDEN YOL — Roman. Yazan: Pakize Başaran. 244 sahife 5 lira - İstanbul.

TÜRKÇEMİZ — Dilbilgisi. Yazan: Nüvit Özdoğru - 232 sahife, 12.5 lira. Bu kitap testlerle türkçe bilginizi ölçmek, kelime dağarcığınızı zenginleştirmek gayesiyle hazırlanmıştır. İstanbul.

ZÜRİH'TE CESARET ÖRNEĞİ BİR TÜRK KIZI

İsviçre'nin Zürih şehrine yirmi kilometre mesafede bulunan Affoltern köyünün yemyeşil tepelerindeki bir klinikte 1955 yılı haziranından beri minicik bir Türk kızı tedavi görmektedir. Yıldız Yılvacı adındaki bu kız, 1953 yılında âni olarak rahatsızlanmış, yapılan muayene neticesinde çocuk felci tespit edilmiştir. Bundan üç yıl önce geldiği Zürih'in «Kinderspital» hastanesinin özel bir kliniğinde tekrar sağlam bir insan olarak hayata avdet etmek için çırpınmaktadır. Yıldız, Allahına inanan ve cesaretini kaybetmiyen bir insandır.

Hastanenin gözbebeği olan Yıldız, sık sık toplantılar tertip eder. Soldaki resim, bu toplantılar serisinden bir «Türk Gecesi»ni tespit ediyor.

Yıldız, artık her türlü ihtiyacını yardımsız olarak görmektedir. Kliniğin ilkokulunda hocalarının nezaretinde parmaklarının açılması için piyano, ciğerlerinin kuvvetlenmesi için de flüt çalmaktadır. Maneviyatı son derece yüksek olan Yıldız ayrıca arkadaşlarına da cesaret vermektedir. Yıldız, üstte yatağında, yanda, kliniğin bahçesinde görülüyor.

Yıldızınız diyor ki...

(23 OCAK'TAN 29 OCAK'A KADAR:) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Şansınız sizden ayrılmış görülüyor. Maddi bakımdan daha hesaplı hareket etmelisiniz. Pek yakında bir tesadüf hiç hayatınızda önemli değişiklik yapabilir. Henüz olmasını istediğiniz şey için zemin hazır değil.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Yakın bir dostunuz bazı yardımlarda bulunmak üzere sizi arıyacaktır. İş mevzularında daha serbest hareket etmesini öğrenmelisiniz. Sıhhi durumunuz normal sayılmaz. Yakında bir toplantıya katılabilirsiniz.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

İstemeden yapacağınız bir hata, sizi biraz üzebilir. Ama bunu telâfi edebilecek imkânlardan faydalanmalısınız. Hiç hayatınızda bazı değişiklikler olması mümkün. Hafta sonunu sakin bir yerde geçirmeye çalışın.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Kendi çapınızda çalışma kuvvetine malik insanlarla mesai göstermelisiniz. Yoksa işler omuzlarınıza yüklenir. Hiç hayatınız hareketlenecek. Şansınıza güvenmeseniz bile hâdiseler karşısında tolerans gösteriniz.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Birkaç zaman sonra bir tanıdığınızla tekrar samimi olacaksınız. Bunun size faydası olabilir. İş hayatınız henüz randıman vermiş sayılamaz. Kendinizi müstakbel bir muvaffakıyet için hazır bulundurmalısınız.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Takibettiğiniz hareket tarzı henüz tam mânasiyle plânlanmış değil. Pek yakında bu saviyeden tenkit edilebilirsiniz. Elinize geçen fırsatları değerlendirebildiğiniz takdirde muvaffakıyete erişmeniz kolay olur.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Demir, tavında dövülür, sözünü aklınızdan çıkarmayın. Başladığınız bir işi bitirmeden bir yenisine başlamanız pek iyi değil. Hiç hayatınız oldukça canlı bir devreye giriyor. Biraz daha programlı hareket edin.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Tesadüflerin bazan, insan hayatı üzerinde enteresan tesirleri olabilir. Bunun için dikkatli olmalısınız. Hafta sonunda daha az çalışarak dinlenmeniz mümkün olabilir. Bir hâdise sizi oldukça müteessir edebilir

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Bazı bakımlardan kendinize güvenebilirsiniz. Yakında önemli bir fırsatla karşılaşacaksınız. Kendi düşüncelerinize güvenerek karar vermelisiniz. Hakiki arkadaşlıklar sağlam temeller üzerinde kurulmalıdır.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Hakkınızda konuşulanlara ehemmiyet vermeyiniz. Yakında mükâfat göreceksiniz. Kalbinizin sesini dinliyerek hareket etmenizde bir mahzur yok. Yakında herşey eski haline dönecek. Sıhhatiniz oldukça normal.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Dostlarınız arasında seviliyorsunuz. Hareketlerinizde daha serbest olun. Tevazu her zaman iyi değildir. Uzun zamandan beri üzerinde çalıştığınız bir meselenin kendiliğinden hallolduğunu görecek çok sevineceksiniz.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Yaklaşan hâdiselere karşı tedbirli olmalısınız. Kendisine ehemmiyet verdiğiniz kimse bunun farkında değil. Çalışma hayatınız tamamiyle değilse bile kısmen düzensiz. Daha çok gayret göstermenizi tavsiye ederiz.

KONYA

MEVLÂNÂ TÜRBESİ

Tarihî abidelerle bezenmiş güzel Yurdumuzun başlıca yerlerinde vazife gören şubelerimiz, her türlü Banka işleriniz için, emrinizdedir.

●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●

Çekilişlere hesabında en az 200 lirası olanlar girer.
HER 100 LİRAYA AYRI BİR KUR'A NUMARASI VERİLİR.

1959 yılında

40

APARTMAN Dairesi

ve

1,5

Milyon

Lira para ikramiyesi

YAPI ve KREDİ BANKASI

O'NUN SÜVARİSİ

Halen oynanmakta olan bu film, Milli Mücadele günlerimizde Türk halkının istiklâl ve şerefi uğrunda gösterdiği büyük fedakârlık ve kahramanlığın destanıdır. Filmin Ordu Foto - Film Merkezi tarafından çevrilmiş olması da ayrı bir önem taşır. Aşağıda «O'nun Süvarisi» filminden Milli Mücadele safhalarını sembolleştiren sahneler veriyoruz.

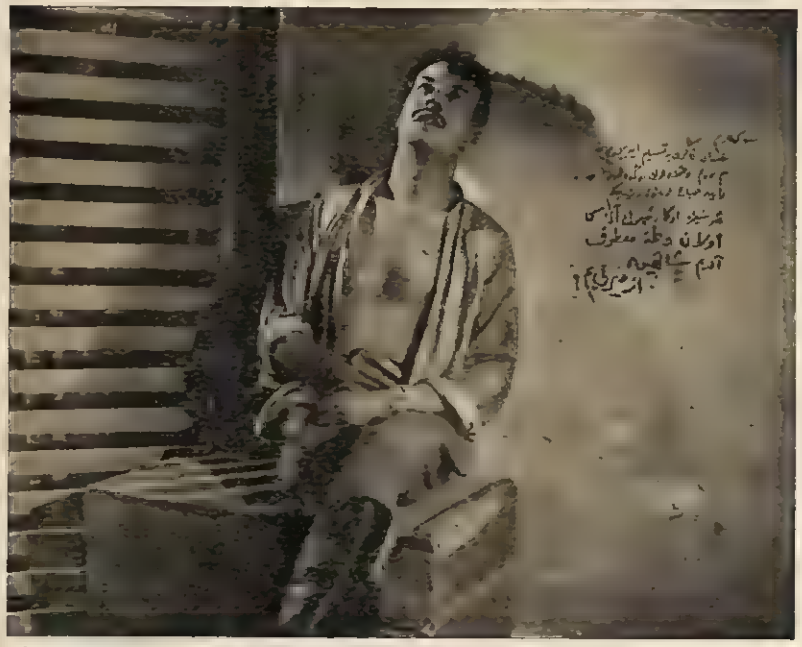

BİR KAHRAMAN — Milli Mücadele'nin kahramanlarından biri olan Şahin, düşman plânlarını çalarken yakalanır. Bir mahzende kurşuna dizileceği günü beklemektedir.

BAYRAK İÇİN — Türk bayrağını indiren düşma çocukları... İstiklâl Savaşı ay-yıldızlı bayrak alt

ORDU FOTO
FİLM MERKEZİ

«O'NUN SÜVARİSİ» bir «co production» dur. Ordu Foto-Film Merkezi ile bir özel film şirketi tarafından hazırlanmıştır. Milli Mücadelede Türk halkının istiklâli uğrunda gösterdiği büyük fedakârlık, kahramanlık konusu, bu filmde işlenmiştir. «O'nun Süvarisi», Ordu Foto - Film Merkezinin çevirdiği ilk konulu filmdir. 42 yıllık geçmişi olan Merkez, bugüne kadar aktualite, eğitim filmleri çevirmekteydi. 1917 yılında Enver Paşa tarafından Harbiye Nezaretine bağlı olarak kurulan Ordu Film Merkezi aradan geçen 42 yıl içinde 217 film çevirmiştir. 5 yıldır Ordu Foto - Film Merkezi Müdürlüğü yapan Nusret Eraslan, teşkilâtın gelişmesi için çok çalışmış, ilk mevzulu filmin rejisörlüğünü yapmış, senaryosunu yazmıştır.

İZMİR'E GİRİŞ — «O'nun Süvarisi» filmindeki Türk askerinin İzmir'e giriş sahnesi, harici dekorun benzerliği dolayısiyle Kadıköy'de çekildi. Resimde, bu sahnenin çekilişi, askerler, figüranlar ve bu hummalı faaliyeti seyreden halk görülüyor.

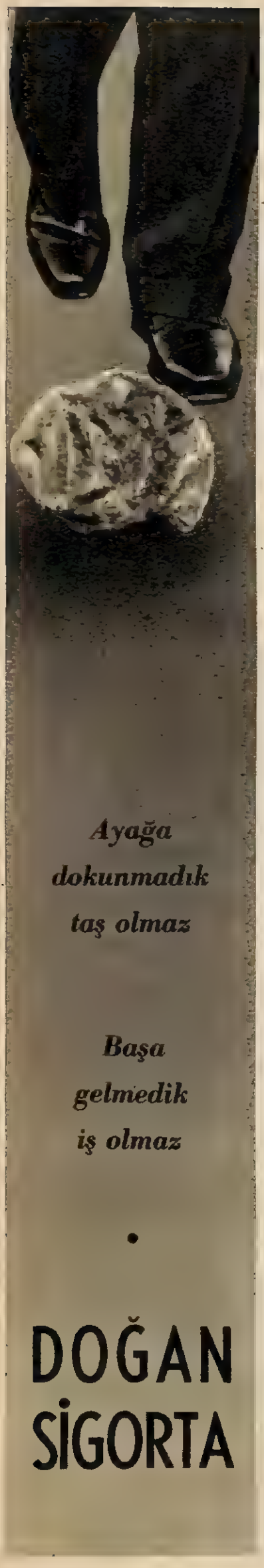

TÜRK KADINI — İstiklâl Savaşı'nda bütün millet erkeğiyle, kadınıyla, yaşlısıyla, çocuğuyla düşmana karşı koymuştu. «O'nun Süvarisi» filminde genç bir istidat olan Engin Yapar, mermi taşıyan Türk kadınını perdede sembolleştirmiştir.

TÜRK ÇOCUĞU — Düşman işgal planları hazırlıyor, bunları karargâhta çelik dolaplar içinde saklıyordu. Şahin ile Küçük Ali karargâha girmişler, düşmanın kahraman bir milleti esir etmek için hazırladığı planları almışlardı...

askerlerine süngü ile saldıran Türk kadınları, da başlamıştı, bu bayrak altında bitecekti...

REJİSÖR — «O'nun Süvarisi» filminin rejisörü Binbaşı Nusret Eraslan, film hakkında izahat veriyor.

İstanbul'un Renkli Tipleri

ŞEVKİ KARINCAEZMEZ

«30 yıl önceydi. Bir gün Yeşilköy'de bir köşkün bahçesinde sarılı kırmızılı bir Avrupa gülü gördüm. Rengi öylesine çekiciydi ki... Yanına yaklaştım, kokladım. Kokusu da çok güzeldi. İşte o gün bende çiçek sevgisi, sarı - kırmızı renk sevgisi, güzel koku sevgisi başladı.»

Mithatpaşa Stadı'nın kapalı tribününün sol tarafında oturan Galatasaraylı seyircilerin maskotu, futbol meraklılarının çok iyi tanıdığı Karıncaezmez Şevki üç aşkını böyle anlattı. Şevki, Galatasaray tribününün en tipik seyircisidir. Galatasaray galip gelirse, «İstanbul'un tepularını çınlamış gibi» sevinir. Yenilirse «Karadeniz'de gemileri batmış gibi» üzülür. Öteki kulüp taraftarları ile de iyi geçinir. Hele bugünlerde Karagümrüklü Gardrop Fuat'la aralarından su sızmıyor. Geçen gün Gardrop'a sarı - kırmızı güllerden yapılmış bir buket hediye etmiş.

Karıncaezmez çiçeksiz edemez. Ceketinin üst cebine içi su dolu küçük bir vazo yerleştirmiştir. İçine sarılı kırmızılı çiçekler koyduğu bu vazonun suyunu günde üç defa değiştirir. Bundan 8 - 9 yıl önce resmi bir müessesede otobüs şoförlüğü yapıyormuş. Cebindeki vazoyu gören bir âmiri: «Çıkar onu» demiş. O da vazonun yerine, kasketini çıkarmış, «eyvallah»ı çekmiş. Dişinden, tırnağından arttırdığı üç, beş kuruşla bir taksi almış. Taksisini sarıya, kırmızıya boyamış, çiçeklerle donatmış. Şimdi sarı gömlek, kırmızı ceket giyiyor. Bir ayağındaki çorap sarı, bir ayağındaki kırmızı. Üzerinde, arabasında sarı - kırmızıdan gayrı bir renk bulamazsınız. Arabasının içinde esansını da eksik etmez. Kimseyi incitmemeğe çalışır. Bu yüzden adı «Karıncaezmez»e çıkmıştır. Kendini, yine kendisi şöyle tarif ediyor:

Çiçek sever
Esans sürer
Karınca ezmez
Çarpar dağıtmaz
Vurur incitmez
Acele iş istemez
30 km. den fazla gitmez
Galatasaray'dan dönmez
Şoför Şevki Güney...

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Kıymetli okuyucularımızın tekrar istedikleri isimlerin hangi sayılarda intişar ettiğini bildiriyoruz: Aynur 66, Erol 62, Esat 78, Feriha 99, İsmet 102, Münir, Münire 80, Mübeccel 66, Nükhet 45, Naciye 63, Nejat 66, Pâkize 96, Yücel 60, Yakup 64, Yüksel 69.

Nebahat +

Kadın isimleri arasında bulunan bu kelime arapçada «Şan, şeref, şöhret» demektir. Aslı Nebahet'tir.

Sâkine +

Sâkin, arapçada oturan, hareketsiz duran demektir. Kadın ismi olarak kullanılan Sâkine, mecazi mânâda «Uslu, yumuşak huylu, uysal» demektir. Kelime Fikretin «Kenan» isimli şiirinde geçmektedir:

«On beş sene evvel şu küçük hanede, sessiz,
Bir köylü kadın, bir de onun yavrucağiyle
Merkepçiği sâkindi... Çocuk sıska ve âciz,

Misbah +

Erkek isimleri arasında bulunan bu kelime arapçadır ve «Aydınlatıcı âlet, kandil, çerağ» anlamına gelir. Biyolojide balıkların yüzme organlarına, kanatçıklarına da misbah denir. Türkçesi «yüzgeç» tir.

Bedi, Bedü, Bedia +

Bedi arapçada «Örneği, benzeri olmıyan», Bedia «Estetik değeri yüksek, nâdir şey», Bedü, «estetik eşsizliğe, güzelliğe mensup» anlamlarına gelen kadın ve erkek isimlerindendir. Adaşlar arasında tanınmış sahne sanatkârlarımızdan Bedia Muvahhit Hanım da bulunuyor.

Lûtfi, Lûtfiye, Lûtfullah

Arapçada lûtf «iyilik ve yumuşaklıkla muamele, kerem ve ihsan» anlamına gelir. Kadın ve erkek isimleri arasında bulunan Lûtfi ve Lûtfiye «Tanrının kerem ve ihsaniyle dünyaya gelen», Lûtfullah erkek ismi de «Allahın lûtfu, ihsanı» demektir. Adaşlar arasında 1907'de vefat eden son Osmanlı tarihçilerinden ve 12 ciltlik Lûtfi Tarihi'ni yazan politika ve fikir adamlarımızdan Ahmet Lûtfi Efendi ve tanınmış Lûtfi Fikri Bey de bulunmaktadır.

Memduh, Memduha +

Metholunmuş, övülmüş, övülen anlamına gelen bu kadın ve erkek isimleri arapçadır. Adaşlar arasında bulunan Memduh Paşa Abdülmecit II zamanında Dahiliye Nazırlığında bulunmuş vezirlerdendir. Faik mahlasiyle yazdığı şiir ve gazelleriyle tanınmıştır. Tarihî, siyasî ve edebî küçük eserleri ve basılmış bir divânı vardır.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenilmiştir.

Soğuk su banyosu, yorgunluk veya hazımsızlığın ortaya çıkarabileceği tehlike

ALBÜMİN

İdrarda tespit edilir. Böbreklerin, süzgeç görevini hakkıyla yapamamalarından doğar. Çok yaygındır. İki insandan biri hayatlarının herhangi bir ânında, farkında bile olmadan, bundan nasibini mutlaka alacaktır. Aşağıda değerli okuyucularımıza, bu konuda bilinmesi gereken hususları sunuyoruz. Hattâ albümin'i kendiniz bile teşhis edebilirsiniz.

• ALBÜMİN HER ZAMAN BÖBREKLERİN BOZUK ÇALIŞMASINDAN MI İLERİ GELİR?
Evet. Böbreğin bozuk çalışması türlü sebeplerden ileri gelebilir. Geçici bir iltihap veya müzmin bir hastalık, meselâ kronik veya had devrede Nefrit gibi. Bu durumda albümin çok şiddetli bir safhadadır ve tedavisi müşküldür.

• SOĞUK SU BANYOLARININ ALBÜMİN'E SEBEP OLABİLECEKLERİ DOĞRU MUDUR?
Evet. Bir soğuk su banyosu, büyük bir yorgunluk veya âni bir heyecan, böbreklerde geçici bir ârıza yapabileceğinden, en sıhhatli insanlar bile albümin itrah edebilirler. Oburluğu da bu arada hesaba katmak icab eder. Fazla et, balık, yumurta yendiği takdirde albümin çoğalması işten bile değildir. Bir de ilim dilinde «Ortostatik» adı verilen çok garip bir sebep daha vardır: Çoğu insanlar, uzun müddet ayakta durdukları takdirde albümin çıkartırlar, ama bu, yatağa girdikten üç çeyrek saat içinde kendiliğinden kaybolur gider. Bu durumda albümin miktarı bir gramı bile geçmiyeceği için üzerinde durmağa bile değmez.

• ŞİŞ TOPUKLAR ALBÜMİN İŞARETİ MİDİR?
Şiş topuklar albümin'in başlıca belirtisidir. Bozuk çalışan bir böbrek, organik artıkları ve bilhassa sodyum klorür (sofra tuzu) nu tam olarak süzemiyeceği için, bunlar dokularda birikir. Bu arada süzülemiyen su, hücrelere yerleşerek bunları sünger gibi şişirir. Su daha ziyade topuklarda yerleştiği için, topuk şişmesi albümin'in işareti olur. Ama, gene de her topuk şişmesine sebep olarak albümin'i göstermek yersizdir. Çünkü, tiroit guddelerinde veya yumurtalıklardaki bir bozukluk da aynı neticeyi doğurabilir.

• ALBÜMİN'İN BAŞKA İŞARETLERİ NELERDİR?
El ve parmakların şişmesi, göz hizasından başa doğru yayılan şiddetli ağrılar, kulak çınlaması, baş dönmesi, gözlerin görme hassasında zayıflama, vücudün muhtelif yerlerinde karıncalanma ve kramplar da albümine işaret sayılabilir.

• YASAK OLAN GIDALAR HANGİLERİDİR?
Mercimek, kuru bezelye, kuru fasulye gibi azotlu bakliyat ve ıspanak, ebegümeci, yeşil fasulye, taze bakla gibi çok miktarda oksalit asit ihtiva eden taze sebzeler de, böbreği tahriş edeceğinden tamamen yasaktır. Karaciğeri yoran kızarmış yağlar, bütün kızartmalar, salçalardan da sakınmak gerekir. Çünkü, yorulan karaciğer, görevinin bir kısmını ister istemez böbreklere terkedecek ve bunlara başarılması güç işler yükliyecektir. Hardal, sirke, sarmısak, turşular ve bilumum baharatın albüminliler için zehir olduğu tabiîdir. Hele alkollü içkileri tamamen unutmak icap eder.

• YUMURTA YEMEK DOĞRU MUDUR?
Hayır. Yumurta albüminlinin baş düşmanıdır. Sarısında bol miktarda azot, akında da albümin vardır. Albümin nispeti bir gramdan az, geçici hastalar, iyi pişmiş olmak şartiyle, haftada bir yumurta yiyebilirler.

• HASTA, ALBÜMİN'İNİ KENDİ TEŞHİS EDEBİLİR Mİ?
Evet. Hem de kolaylıkla. Bu iş için lâzım olan malzeme, ateşe mukavim bir tecrübe tüpü, bir ispirto lâmbası ve bir şişe asetik asit'den ibarettir. Her eczanede bulabileceğiniz tecrübe tüpünü, yarısına kadar idrarla doldurduktan sonra tahta bir çamaşır mandalı ile ispirto ocağının üstünde kaynayıncaya kadar tutunuz. Kaynama esnasında idrar berraklığını muhafaza ediyorsa albümin yok demektir. Şayet tüpte bulanmalar görülüyorsa birkaç damla asetik asit ilâve ediniz. Bu takdirde bulanıklık dağılırsa bunun fosfatlardan ileri geldiği anlaşılır. Yani albümin gene yoktur. Ama şeffaflaşmassa katî surette albümin olduğunu ifade eder. Gerisi hekiminize kalmış iştir. İdrarınızı tahlil edecek ve albüminin sebebini anlıyacaktır. Albüminlilerde rejim aynı olduğu halde, yapılacak ilâç tedavisi hastalığın sebebine göre ayrı ayrıdır.

• VE NİHAYET TUZ!...
Ağır vakalar için tuz tamamen yasaktır. Birçok hallerde de asgarî hadde indirmek gerekir. Tuzun başlıca muziplikleri arasında, damarları sertleştirmesini, kan tazyikini arttırmasını ve kalbe fazla miktarda su yığmasını sayabiliriz. Böbrekler süzgeç görevlerini tam olarak başaramıyacakları için suyu cilt altına yığarlar, bu da, uzuvlardaki şişkinliklere yol açar. İşte, albümin hakkında bir, iki kelime ile söylenecekler bundan ibaret. Gerisi hekim nezareti altında sıkı bir tedaviyi icap ettirir.

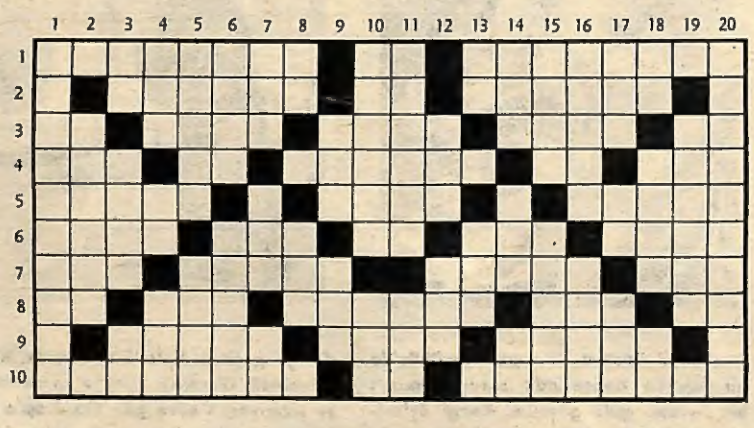

BİLMECE

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

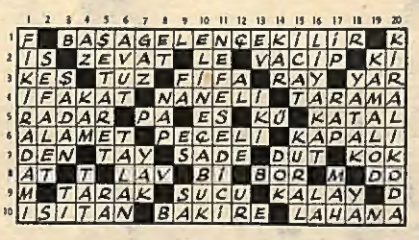

SOLDAN SAĞA : 1: Avrupa'da ve Anadolu'nun bazı bölgelerinde hükümet içinde hükümet kurmuş, şatolar yaptırmış zalim ağalardan — Bir harfin okunuşu — Özyurt. 2: Faydalı memur — Farsça'da su — Amelinin aksi. 3: Tanrı — Erkek ismi — Arapça'da birler hanesi — Türkiye'de meşhur harabelerden — Elektrik direncinin birimi. 4: İdrar özü — Erkek — Tersi tehlikeli olay — Ayak — Mevtâ. 5: Eklenen (eski terim) — İslâm komşu devletlerden — Tersi horozun bayanı. 6: İş veya ishal — Telefondaki ilk ses — Genişlik — Masallardaki dağ — Yığın. 7: Pencerelerdeki şeffaf madde — Hür, serbest — Derhal, hiç durmadan — Ekmek. 8: Yama — En kalın kumaş — Roma'ya kafa tutan Kartacalı meşhur general — Söz — Tersi cüzi. 9: Kalburdan geçirme — Su borusu — Minyatür insan. 10: Eski usul tatlılardan — Bir gıda maddesi — Mitralyözün başka bir adı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Düşkünler evi. 2: Taharri etmek. 3: Nota — Mühime tercih edilen — Masset. 4: Göz rengi — Vilâyet — Mükemmel. 5: Yeni Türkçe'de süs — Boş, faydasız. 6: Komuta — En fazla. 7: Bahardan sonra gelir — Yükseltme — Hitap. 8: Ayı evi — Evin oturulan bölümlerinden. 9: Sız, beri anlamına gelen eski bir tâbir — Tersi mürekkep soru. 10: Mısır'ın başkenti — Beraber. 11: Arabistan'da petrol bölgelerinden — Bacağın kasığa kadar olan yeri. 12: Şafak — Tanrının isimlerinden. 13: Lâhza — Bir saç hastalığı. 14: Halk (eski terim) — Evin en üstü — İle anlamına kelime başlarına gelir. 15: Cehennemde çekilenlerden — Mustafa'ya yâr olmıyan mevhum zat. 16: Yaprak, sahife — Eski şairlerden. 17: Arka — Öztürkçe'de «Zekâ, fikir» anlamına gelir — İlim. 18: Tersi köpek — İftihar et — Tersi yama. 19: Mümkün değil. 20: Bir sonu olmıyan.

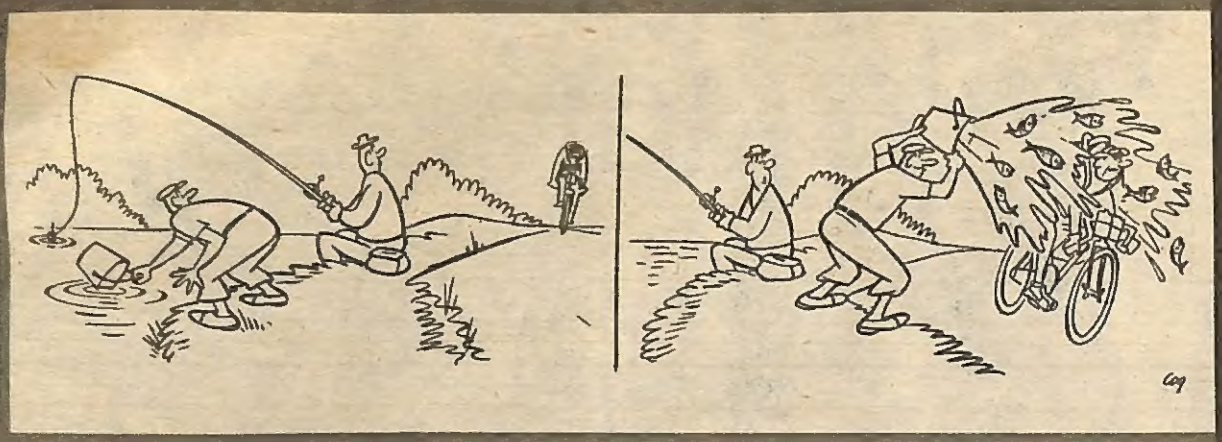

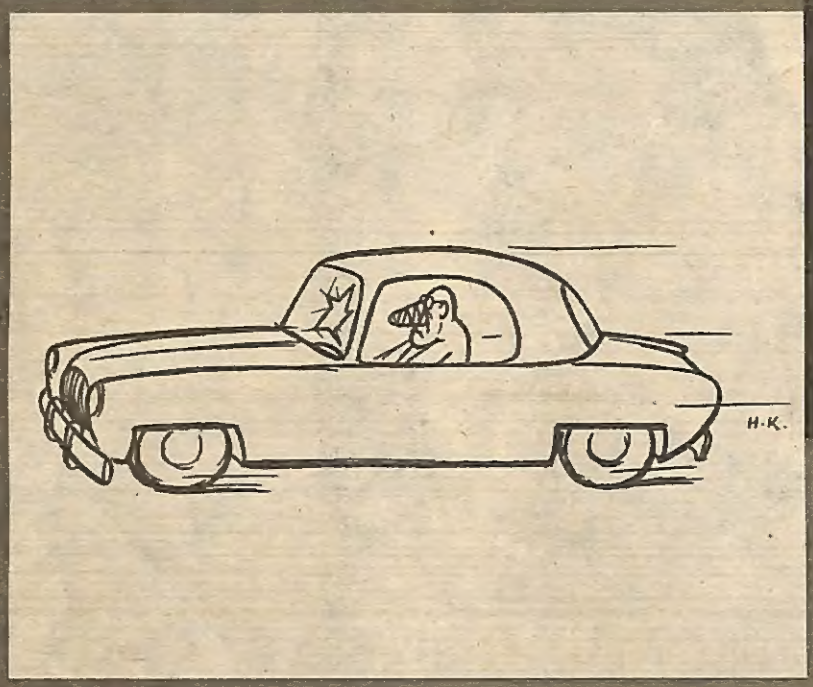

KARİKATÜR

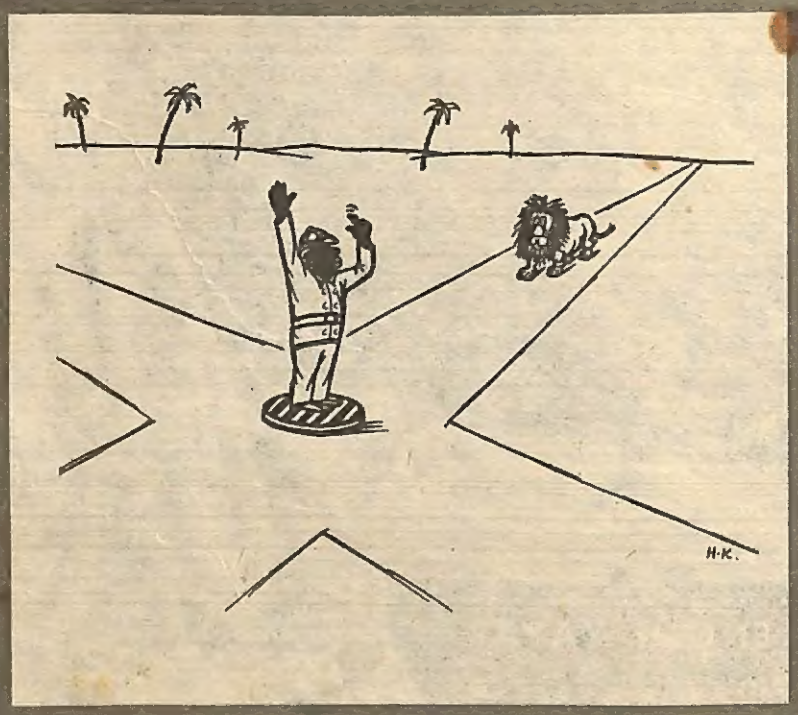

Bu sahifede çıkan karikatürlerin telif hakları HAYAT mecmuası tarafından satın alınmıştır.

ENGİN YAPAR
«Onun Suvarisi»
Filminde

Röportajı: 28 - 29. sahifelerimizdedir.